

«Վավերացնում են»

Հայաստանի Հանրապետության

Նախագահ Ռ. Քոչարյան

17 ապրիլի 2007թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

1 մարտի 2007 թվականի N 398-Ն

538 ՄԻԱՎ/ՁԻԱՐ-ԻՆ ՀԱԿԱԶԴՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետությունում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՐ-ին միջգերատեսչական հակազդման և միասնական գործողությունների իրականացման, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 1-ի N 316 որոշմամբ հաստատված ՄԻԱՎ/ՁԻԱՐ-ի կանխարգելման հանրապետական ծրագրի շարունակականության ապահովման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը *որոշում է*.

1. Հաստատել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՐ-ին հակազդման ազգային ծրագիրը՝ համաձայն հավելվածի:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

Հայաստանի Հանրապետության
վարչապետ

Ս. Սարգսյան

2007թ. ապրիլի 12
Երևան

ԱԶԳԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐ

Հայաստանի Հանրապետությունում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՐ-ին հակազդման

Ներածություն

ՄԻԱՎ վարակի համաճարակը Հայաստանի Հանրապետությունում

Հայաստանի Հանրապետությունում մարդու իմունային անբավարարության վիրուսով (այսուհետ՝ ՄԻԱՎ) վարակվածության և ձեռքբերովի իմունային անբավարարության համախտանիշի (այսուհետ՝ ՉԻԱՐ) դեպքերի գրանցումը սկսվել է 1988թ.-ից: Ընդհանուր առմամբ Հայաստանի Հանրապետությունում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՐ-ի վիճակագրությունը ներկայանում է հետևյալ կերպ. 1988թ.-ից մինչև 2002թ.-ի մարտի 31-ը Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցվել է ՄԻԱՎ վարակի 181 դեպք Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների շրջանում:

ՄԻԱՎ/ԶԻԱՐ-ի կանխարգելման առաջին ազգային ծրագրի իրականացման ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի 248 նոր դեպք է արձանագրվել (2002թ. ապրիլի 1-ից մինչև 2006թ. դեկտեմբերի 31-ը): ՄԻԱՎ վարակի գրանցված դեպքերի բաշխումն ըստ տարիների.

2002թ. (ապրիլի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը)	29
2003թ.	29
2004թ.	49
2005թ.	75
2006թ.	66:

Արձանագրված դեպքերի թվի աճը հիմնականում պայմանավորված է լաբորատոր ախտորոշման հնարավորությունների ընդլայնմամբ, ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կանավոր խորհրդատվության և հետազոտության կետերի ստեղծմամբ, բնակչության տարբեր խմբերի շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՐ-ի վերաբերյալ իրազեկության բարձրացմամբ, նաև բնակչության առավել խոցելի խմբերի շրջանում կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացմամբ:

Այսպիսով, 1988թ.-ից մինչև 2006թ. դեկտեմբերի 31-ը Հայաստանի Հանրապետությունում գրանցվել է ՄԻԱՎ վարակի 429 դեպք Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների շրջանում:

ՄԻԱՎ-ով վարակվածների զգալի մեծամասնությունը (74,4%) 20-39 տարիքային խմբում է:

ՄԻԱՎ վարակով հիվանդների ընդհանուր կազմում գերակշռում են արական սեռի ներկայացուցիչները՝ 326 մարդ (76%), իգական սեռի ներկայացուցիչների մոտ արձանագրվել է վարակի 103 դեպք (24%): ՄԻԱՎ վարակի 9 դեպք (2,1%) է արձանագրվել երեխաների մոտ:

Հայաստանի Հանրապետությունում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման հիմնական ուղիներն են թմրամիջոցների ներարկային օգտագործման միջոցով վարակումը (52%) և հետերոսեքսուալ ճանապարհը (40,3%): Սրանցից զատ, Հայաստանում արձանագրվել են մորից երեխային, արյան և հոմոսեքսուալ ճանապարհներով ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման դեպքեր:

Հայաստանի Հանրապետությունում ՄԻԱՎ վարակի գրանցված դեպքերի բաշխումն ըստ փոխանցման ուղիների ունի հետևյալ պատկերը.

Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործման միջոցով	52,0%
Հետերոսեքսուալ փոխանցման ուղի	40,3%
Մորից երեխային	1,9%
Հոմոսեքսուալ փոխանցման ուղի	1,4%
Արյան միջոցով	0,5%
Անհայտ	3,9%

ՄԻԱՎ վարակով հիվանդներից 151-ի մոտ (որոնցից՝ 27 կին, 5 երեխա) ախտորոշվել է ՁԻԱՀ, ըստ որում, 46-ը՝ 2006թ. ընթացքում: Համաճարակի սկզբից գրանցվել է ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ով հիվանդների մահվան 99 դեպք: Մահացածների թվում կան 18 կին և 3 երեխա:

Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործման միջոցով բոլոր վարակվածները եղել են տղամարդիկ, ընդ որում՝ նրանց մի մասը ժամանակավոր բնակվել և, հավանաբար, ՄԻԱՎ-ով վարակվել է Ռուսաստանի Դաշնությունում և Ուկրաինայում: Ի դեպ, բոլոր ՄԻԱՎ վարակով հիվանդ տղամարդկանց մեծամասնությունը (69%) նույնպես թմրամիջոցների ներարկային օգտագործող է, իսկ գրեթե բոլոր կանայք (98%) վարակվել են սեռական ճանապարհով:

ՄԻԱՎ վարակի դեպքերի առավելագույն թիվն արձանագրվել է մայրաքաղաք Երևանում՝ 215 դեպք, որը կազմում է բոլոր գրանցված դեպքերի գրեթե կեսը: ՄԻԱՎ վարակի գրանցված դեպքերի թվով երկրորդ տեղում Շիրակի մարզն է՝ 9,1%:

Հաշվարկային տվյալներով հանրապետությունում առկա է 2800 ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդ:

Հայաստանի Հանրապետությունում ՄԻԱՎ վարակի տարածումը նվազեցնելու համար մշակվել է առաջին ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման ազգային ծրագիրը 2002–2006թթ. համար: Ծրագրի մշակման գործընթացում ընդգրկվեցին պետական մարմինների և մասնավոր ոլորտի ներկայացուցիչներ: Ծրագիրը մշակվել է ՄԱԿ-ի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի միացյալ ծրագրի և ՄԱԿ-ի Ջարգացման ծրագրի տրամադրած տեխնիկական աջակցությամբ:

ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին հակազդման միջոցառումները ներառում են բոլոր հիմնական ոլորտները, որոնք նախատեսված են եղել 2002-2006թթ. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման ազգային ծրագրով: Ծրագրի իրականացումը ցույց է տալիս, որ կանխարգելման մի շարք ռազմավարություններ արդյունավետ են բնակչության տարբեր խմբերի շրջանում ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը նվազեցնելու, գիտելիքների մակարդակը բարձրացնելու, անվտանգ սեռական վարքագիծ ձևավորելու համար: Վերջին տարիներին երկրում իրականացված մի շարք ռազմավարություններ նախատեսված չէին ազգային ծրագրով և ներդրվել էին ի պատասխան նոր մարտահրավերների: Կան որոշ ոլորտներ, որտեղ բավարար չափով կանխարգելիչ ռազմավարություններ չեն իրագործվում՝ 10-19 տարիքային խմբի առավել խոցելի դեռահասներ և երիտասարդներ (հակասոցիալական վարք դրսևորած երեխաներ և առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաներ) և 15-19 տարիքային խմբի առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասներ և երիտասարդներ (երիտասարդ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողներ, երիտասարդ մարմնավաճառներ և երիտասարդ հոմոսեքսուալ տղամարդիկ), տեղաշարժվող բնակչություն, ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմ:

Բավարար չեն նաև ՄԻԱՎ-ով վարակված երեխաների և ՄԻԱՎ վարակով հիվանդ ծնողներից ծնված երեխաներին տրամադրվող խնամքի ու աջակցության ծավալները:

2006թ. Հայաստանի Հանրապետությունում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին հակազդման ռազմավարական պլանի հիման վրա մշակվել է ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին հակազդման ազգային ծրա-

գիրը (այսուհետև՝ Ազգային ծրագիր), որի հիմնական նպատակը 2007-2011թթ. ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի համաճարակին արդյունավետ հակազդման ձևավորումն է:

Ռազմավարություններն ու գործողություններն ուղղված են ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի համաճարակին արդյունավետ հակազդմանը և ներառում են 6 հիմնական բաժին.

1. ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ին միջգերատեսչական հակազդման զարգացում
2. ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելում
3. Բուժում, խնամք և աջակցություն
4. Մոնիտորինգ և գնահատում
5. Կառավարում, համակարգում և համագործակցություն
6. Ֆինանսավորում և ֆինանսական միջոցների հավաքագրում:

1. ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ին միջգերատեսչական հակազդման զարգացում

Նպատակ 1. Ընդլայնել պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարների, նաև քաղաքացիական հասարակության հակազդումը և ստանձնած միջազգային պարտավորություններն ընդդեմ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի համաճարակի:

Ռազմավարություն 1. Պետական մարմինների կողմից ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ին և սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդություններին վերաբերող հարցերի կարևորում:

Ռազմավարություն 2. ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի համաճարակին արդյունավետ հակազդելու նպատակով ՉԻԱՅ-ի մասին գործող օրենքում միջազգային ընդունված սկզբունքներին համապատասխան փոփոխությունների և լրացումների կատարում, օրենսդրության հետագա կատարելագործում՝ սահմանված կարգով:

Ռազմավարություն 3. Տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ին և սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդություններին վերաբերող հարցերի կարևորում:

Ռազմավարություն 4. ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խոցելի խմբերի շրջանում վարքագծի փոփոխմանն ուղղված հաղորդակցման ռազմավարության մշակում:

Նպատակ 2. Պայքար բնակչության խոցելի խմբերի, ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդների, ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդ ծնողներից ծնված երեխաների նկատմամբ խարանի և խտրականության դեմ:

Ռազմավարություն Բնակչության խոցելի խմբերի, այդ թվում՝ առավել խոցելի երիտասարդների, առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների, ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդների, ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդ ծնողներից ծնված երեխաների նկատմամբ հակախտրական, հանդուրժողական վերաբերմունքի ձևավորում:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. Ազգային մակարդակով կիրականացվի ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի համաճարակին միջգերատեսչական հակազդեցություն կանխարգելիչ միջոցառումների հետագա զարգացման նպատակով (2007-2011թթ.):
2. Պետական մարմինների ղեկավարները կներգրավվեն ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելմանն առնչվող արդիական խնդիրների քննարկումներում (2007-2011թթ.):
3. Կապահովվի ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ին հակազդման ազգային ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսավորման 35%-ի հատկացումը պետական բյուջեից (2011թ.):
4. Տեղական և դոնոր կազմակերպությունների, մասնավոր ոլորտի ռեսուրսները կներգրավվեն ազգային մակարդակով ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ին հակազդման գործընթացում (2007-2011թթ.):
5. ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի ոլորտին առնչվող առկա օրենսդրությունը կհամապատասխանեցվի միջազգային ընդունված սկզբունքներին (2008թ.):

6. Տեղական ինքնակառավարման մարմինները կներգրավվեն ազգային մակարդակով ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին հակազդման գործընթացում (2007-2011թթ.):
7. ՁԼՄ-ները լայնորեն կներգրավվեն առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների, առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդների, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդ ծնողներից ծնված երեխաների հանդեպ խարանի և խտրականության վերացման գործընթացում և պատշաճ կլուսաբանեն ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին վերաբերող հարցերը (2007-2011թթ.):

2. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելում

Նպատակ 1. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելում թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում:

Ռազմավարություն 1. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման և վնասի նվազեցման ծրագրերի զարգացում:

Ռազմավարություն 2. Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ներուժի զարգացում՝ ծրագրերի արդյունավետ իրականացումն ապահովելու նպատակով:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. Երևանում և 4 մարզերում կիրականացվեն ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելմանը և վնասի նվազեցմանն ուղղված ծրագրեր թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում (2007-2011թթ.):
2. Կստեղծվի թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման և վնասի նվազեցման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ցանց (2007թ.):
3. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների համար մշակված և ներդրված կլինեն փոխարինող բուժման ծրագրեր (2007-2011թթ.):
4. Կընդլայնվի թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների ընդգրկումը վնասի նվազեցման ծրագրերում. ոչ պակաս, քան 60%-ն ընդգրկված կլինի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման և վնասի նվազեցման ծրագրերում և կունենա համապատասխան հասանելիություն ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կանավոր խորհրդատվության և հետազոտության, սոցիալ-հոգեբանական և իրավաբանական ծառայություններին, սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների բուժման և այլ ծառայություններին, որոնք տրամադրվում են ծրագրերի շրջանակներում (2007-2011թթ.):
5. Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների 85%-ը կդրսևորի ՄԻԱՎ-ի փոխանցման վտանգը նվազեցնող վարքագիծ (2010-2011թթ.):
6. Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների 85%-ը կունենա ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքներ (2010-2011թթ.):

Նպատակ 2. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելումն մարմնավաճառների շրջանում:

Ուազմավարություն 1. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումներում մարմնավաճառների ընդգրկվածության ընդլայնում:

Ուազմավարություն 2. Մարմնավաճառների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող հասարակական կազմակերպությունների ներուժի զարգացում՝ ծրագրերի արդյունավետ իրականացումն ապահովելու նպատակով:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. Երևանում և հանրապետության 7 մարզերում կիրականացվեն ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր մարմնավաճառների շրջանում (2007-2011թթ.):
2. Կատեղծվի մարմնավաճառների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ցանց (2007թ.):
3. Կընդլայնվի մարմնավաճառների ընդգրկումը ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերում. նրանց ոչ պակաս, քան 60%-ն ընդգրկված կլինի այդ ծրագրերում և կունենա համապատասխան հասանելիություն ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կանավոր խորհրդատվության և հետազոտության, սոցիալ-հոգեբանական և իրավաբանական ծառայություններին, սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների բուժման և այլ ծառայություններին, որոնք տրամադրվում են ծրագրերի շրջանակներում (2007-2011թթ.):
4. Մարմնավաճառների շրջանում պահպանակի օգտագործումը կհասնի 90%-ի (2010-2011թթ.):
5. Մարմնավաճառների 80%-ը կունենա գիտելիք ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման վերաբերյալ (2010-2011թթ.):

Նպատակ 3. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելումն հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում:

Ուազմավարություն 1. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելմանն ուղղված միջոցառումներում հոմոսեքսուալ տղամարդկանց ընդգրկվածության ընդլայնում:

Ուազմավարություն 2. Հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող հասարակական կազմակերպությունների ներուժի զարգացում՝ ծրագրերի արդյունավետ իրականացումն ապահովելու նպատակով:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. Երևանում և հանրապետության 2 մարզերում կիրականացվեն ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում (2007-2011թթ.):
2. Կատեղծվի հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ցանց (2007թ.):
3. Կընդլայնվի հոմոսեքսուալ տղամարդկանց ընդգրկումը ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերում. նրանցից առնվազն 1500-ն ընդգրկված կլինեն այդ ծրագրերում և կունենան համապատասխան հասանելիություն ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կանավոր խորհրդատվության և հետազոտության, սոցիալ-հոգեբանական և իրավաբանական ծառայություններին, սեռական ճանապարհով փո-

խանցվող հիվանդությունների բուժման և այլ ծառայություններին, որոնք տրամադրվում են ծրագրերի շրջանակներում (2007-2011թթ.):

4. Տղամարդու հետ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ հոմոսեքսուալ տղամարդկանց կողմից պահպանակի օգտագործումը կհասնի 80%-ի (2010-2011թթ.):
5. Հոմոսեքսուալ տղամարդկանց 80%-ը գիտելիք կունենա ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման վերաբերյալ (2010-2011թթ.):

Նպատակ 4. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելում քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների շրջանում:

Ռազմավարություն 1. Քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման միջոցառումների իրականացում:

Ռազմավարություն 2. Քրեակատարողական հիմնարկներում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման համար ներուժի զարգացում:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. Վնասի նվազեցման ծրագրեր կիրականացվեն բոլոր քրեակատարողական հիմնարկներում (2011թ.):
2. Հաստատված կլինեն նորմատիվային փաստաթղթեր, որոնք կկանոնակարգեն ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացումը քրեակատարողական հիմնարկներում (2007թ.):
3. Կզարգացվի «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման համակարգը և կգործի բոլոր քրեակատարողական հիմնարկներում (2007թ.):
4. Կնշակվեն և կհաստատվեն նորմատիվային փաստաթղթեր՝ բուժսպասարկման բաժինների միջոցով քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողներին կամավոր խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրելու վերաբերյալ (2007թ.):
5. Քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների 100%-ին հասանելի կլինեն ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խորհրդատվությունը և հետազոտությունը (2007-2011թթ.):
6. Քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների 100%-ին հասանելի կլինեն պահպանակները և միանվագ, մանրեագերծ ներարկման պարագաները (2010-2011թթ.):

Նպատակ 5. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելում տեղաշարժվող բնակչության շրջանում:

Ռազմավարություն 1. Տեղաշարժվող բնակչության շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման մոտեցումների մշակում:

Ռազմավարություն 2. Տեղաշարժվող բնակչության շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելմանն ուղղված ծրագրերի իրականացում:

Ռազմավարություն 3. Տեղաշարժվող բնակչության շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման նպատակով ներուժի զարգացում:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. Համայնքային մակարդակով կմեծանա կանանց դերը ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ի կանխարգելմանն ուղղված գործընթացում (2007-2011թթ.):
2. Կստեղծվի ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ին ազգային հակազդման և թրաֆիքինգի ծրագրերի համագործակցության արդյունավետ համակարգ (2007թ.):
3. Կապահովվի երկկողմանի համագործակցություն ԱՊՀ երկրների հետ՝ ուղղված տեղաշարժվող բնակչության շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ին հակազդման միջոցառումներին (2007թ.):
4. 100%-ով կապահովվեն մեկնելուց առաջ և ժամանելուց հետո տեղեկատվության տրամադրումը և ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության ծառայության հասանելիությունը սահմանների հատման նախընտրելի վայրերում (2011թ.):
5. Տեղաշարժվող բնակչության 75%-ը կունենա ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքներ (2010-2011թթ.):

Նպատակ 6. ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ի կանխարգելում 10-19 տարիքային խմբի առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների (հակասոցիալական վարք դրսևորած երեխաներ և առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաներ) և 15-19 տարիքային խմբի առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների (երիտասարդ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողներ, երիտասարդ մարմնավաճառներ և երիտասարդ հոմոսեքսուալ տղամարդիկ) շրջանում:

Ռազմավարություն 1. Առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ի կանխարգելման մոտեցումների մշակում:

Ռազմավարություն 2. Առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների համար «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման համակարգի ստեղծում և ուսուցման իրականացում:

Ռազմավարություն 3. 15-19 տարեկան երիտասարդ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների՝ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ով և սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդություններով վարակման վտանգի նվազեցում:

Ռազմավարություն 4. 15-19 տարեկան երիտասարդ մարմնավաճառների՝ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ով և սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդություններով վարակման վտանգի նվազեցում:

Ռազմավարություն 5. 15-19 տարեկան երիտասարդ հոմոսեքսուալ տղամարդկանց՝ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ով և սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդություններով վարակման վտանգի նվազեցում:

Ռազմավարություն 6. 10-19 տարեկան առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների՝ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով և սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդություններով վարակման վտանգի նվազեցում:

Ռազմավարություն 7. Առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող հասարակական կազմակերպությունների ներուժի զարգացում՝ ծրագրերի արդյունավետ իրականացումն ապահովելու նպատակով:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման համակարգը կծավորվի և կներդրվի առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների շրջանում՝ ապահովելով 60% ընդգրկվածություն (2011թ.):
2. Առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների 45%-ը կընդգրկվի իրականացվող ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման միջոցառումներում (2011թ.):
3. Դեռահասներին և երիտասարդներին բարյացակամ առողջապահական ծառայությունների հասանելիությունը կապահովվի երկրի ողջ տարածքով (2011թ.):
4. Դեռահասներին և երիտասարդներին բարյացակամ առողջապահական ծառայությունների մասնագետների 100%-ը կվերապատրաստվի (2011թ.):

Նպատակ 7. ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելում 15-24 տարեկան դեռահասների և երիտասարդների շրջանում:

Ռազմավարություն 1. Ուսումնական ծրագրերում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ին վերաբերող խնդիրների ներառման ընդլայնում:

Ռազմավարություն 2. «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման իրականացում:

Ռազմավարություն 3. Դեռահասներին և երիտասարդներին բարյացակամ առողջապահական ծառայությունների ընդլայնում:

Ռազմավարություն 4. Կանավոր խորհրդատվության և հետազոտության ծառայությունների հասանելիության մեծացում:

Ռազմավարություն 5. Պահպանակների հասանելիության ապահովում:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. 15-24 տարեկան դեռահասների և երիտասարդների 90%-ը կունենա ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքներ (2008թ.):
2. 15-24 տարեկան դեռահասների և երիտասարդների 95%-ը կունենա ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքներ (2010-2011թթ.):

Նպատակ 8. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելումն ՌՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՌՀ պաշտպանության նախարարության, ՌՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՌՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում:

Ռազմավարություն 1. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին և սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդություններին առնչվող խնդիրների վերաբերյալ պլանավորված կրթական համակարգի ստեղծում:

Ռազմավարություն 2. «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման համակարգի ստեղծում և ուսուցման իրականացում:

Ռազմավարություն 3. Անձնակազմի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի, սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների և անվտանգ սեռական վարքագծի վերաբերյալ իրազեկության բարձրացմանն ուղղված միջոցառումների իրականացում:

Ռազմավարություն 4. Պահպանակների մատչելիության ապահովում:

Ռազմավարություն 5. ՌՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՌՀ պաշտպանության նախարարության, ՌՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՌՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման նպատակով ներուժի զարգացում:

Ռազմավարություն 6. ՌՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՌՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՌՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի մասնագիտական պարտականությունները կատարելիս ՄԻԱՎ-ով վարակման կանխարգելում:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին առնչվող խնդիրները կներառվեն ՌՀ պաշտպանության նախարարության և ՌՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի համար նախատեսված ընթացիկ ուսումնական ծրագրերում (2008թ.):
2. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման վերաբերյալ ուսումնական ծրագրեր կներդրվեն ՌՀ պաշտպանության նախարարության և ՌՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության ուսումնական հաստատություններում (2007-2011թթ.):
3. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը ՌՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՌՀ պաշտպանության նախարարության, ՌՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՌՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում կկազմի 70% (2010-2011թթ.):
4. «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման համակարգում ՌՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՌՀ պաշտպանության նախարարության, ՌՀ կառավարությանն առընթեր

- ազգային անվտանգության ծառայության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի ընդգրկվածությունը կկազմի 100% (2011թ.):
5. ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների կանխարգելման և դրանց բարդություններից խուսափելու վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը կկազմի 75% (2011թ.):
 6. ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի համար կապահովվի ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության ծառայությունների 100% հասանելիություն (2011թ.):
 7. Բժշկական ծառայությունները կապահովվեն ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունների համար անհրաժեշտ թեստ-համակարգերի բավարար քանակով (2007-2011թթ.):
 8. ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում կծնավորվի շարժառիթ ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության ծառայություններ դիմելու համար (2007-2011թթ.):
 9. Սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների բուժման հասանելիությունը կապահովվի 100%-ով (2011թ.):
 10. Կմշակվեն կանոններ, չափորոշիչների համակարգ՝ մասնագիտական գործունեության ընթացքում անվտանգության ապահովման համար (2007-2008թթ.):
 11. Պահակախմբի և շրջիկ պարեկային ծառայության անձնակազմերը 100%-ով կապահովվեն կանխարգելիչ միջոցներով և առաջին օգնության դեղատուփով, նաև դրանց ճիշտ օգտագործման ուղեցույցներով (2011թ.):
 12. ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների անձնակազմը բավարար գիտելիքներ կունենա կանխարգելիչ միջոցների և առաջին օգնության դեղատուփի ճիշտ օգտագործման վերաբերյալ (2011թ.):

Նպատակ 9. Մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում:

Ռազմավարություն 1. Հղի կանանց համար ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտության մատչելիության ապահովում:

Ռազմավարություն 2. ՄԻԱՎ-ով վարակված հղիներին և նրանցից ծնված երեխաներին հակառետրովիրուսային կանխարգելիչ բուժման տրամադրում:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. Բոլոր անտենատալ կլինիկաները (100%) կտրամադրեն ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խորհրդատվություն և հետազոտություն (2009-2011թթ.):
2. ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խորհրդատվության և հետազոտության ծառայություններում ընդգրկված անձնակազմը 100%-ով վերապատրաստված կլինի (2009-2011թթ.):

3. ՄԻԱՎ-ով վարակված հղի կանանց 100%-ը կստանա մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում (2007-2011թթ.):

Նպատակ 10. ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության տրամադրում:

Ռազմավարություն 1. ՄԻԱՎ վարակի ախտորոշման համակարգի գործունեության ապահովում:

Ռազմավարություն 2. ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության համակարգի ընդլայնում:

Ռազմավարություն 3. Տրամադրվող ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության ծառայությունների որակի բարելավում:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության կետեր կգործեն բոլոր բուժկանխարգելիչ հաստատություններում (2007-2011թթ.):
2. Կպատրաստվեն կարիքներին համապատասխան թվով ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրողներ (2007-2011թթ.):
3. Կերաշխավորվի ՄԻԱՎ վարակի ախտորոշման համակարգի գործունեության համար կայուն ֆինանսավորումը (2007-2011թթ.):

Նպատակ 11. ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում դոնորական արյան և արյան բաղադրիչների միջոցով:

Ռազմավարություն ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ դոնորական արյան և արյան բաղադրիչների լաբորատոր հետազոտությունների որակի ապահովում:

Ակնկալվող արդյունքներ

- Դոնորական արյան նմուշների 100%-ը կհետազոտվի ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ (2007-2011թթ.):

Նպատակ 12. Բուժկանխարգելիչ կազմակերպություններում ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելման ուժեղացում:

Ռազմավարություն 1. Բուժկանխարգելիչ կազմակերպություններում ՄԻԱՎ-ի կանխարգելման ուղղությամբ սանիտարահամաճարակային ռեժիմի ապահովման սանիտարահամաճարակային կանոնների մշակում և գործադրում:

Ռազմավարություն 2. ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ հետազոտություն կատարող լաբորատորիայի աշխատանքի կազմակերպման (ներառյալ ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելման հարցերը) սանիտարահամաճարակային կանոնների մշակում և գործադրում:

Ռազմավարություն 3. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման վերաբերյալ բժշկական անձնակազմի իրազեկության մակարդակի բարձրացում:

Ակնկալվող արդյունքներ

- Կապահովվի ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելումը բուժկանխարգելիչ կազմակերպություններում (2007-2011թթ.):

3. Բուժում, խնամք և աջակցություն

Նպատակ Բուժման, խնամքի և աջակցության համընդհանուր հասանելիության ապահովում:

Ռազմավարություն 1. Հակառետրովիրուսային բուժման համընդհանուր հասանելիության ապահովում:

Ռազմավարություն 2. Հակառետրովիրուսային բուժման արդյունավետության բարձրացում:

Ռազմավարություն 3. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդներին բուժման տրամադրում:

Ռազմավարություն 4. Օպորտունիստական վարակների բուժման և կանխարգելման հասանելիության ապահովում:

Ռազմավարություն 5. Որակյալ խնամքի և աջակցության հասանելիության ապահովում:

Ռազմավարություն 6. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդներին բուժում, խնամք և աջակցություն տրամադրողների ներուժի զարգացում:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդների 100%-ին հասանելի կլինի հակառետրովիրուսային բուժումը (2010-2011թթ.):
2. Բոլոր հակառետրովիրուսային դեղամիջոցները կգրանցվեն Հայաստանի Հանրապետությունում (2007-2011թթ.):
3. Հանրապետության բոլոր բուժկանխարգելիչ հաստատություններում կիրականացվի ետկոնտակտային կանխարգելման ռազմավարությունը (2011թ.):
4. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդների 100%-ին հասանելի կլինի բոլոր օպորտունիստական հիվանդությունների լաբորատոր ախտորոշումը (2007-2011թթ.):
5. Օպորտունիստական հիվանդությունների կանխարգելման և բուժման կարիք ունեցող ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդների 100%-ը կստանա այդ օգնությունը (2007-2011թթ.):
6. Կներդրվեն դեղամիջոցների նկատմամբ ՄԻԱՎ-ի կայունության և զգայունության որոշման մեթոդները (2008թ.):
7. Բոլոր կարիք ունեցողներին հասանելի կլինի տնային պայմաններում պալիատիվ խնամքը (2010-2011թթ.):
8. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդների 100%-ին հասանելի կլինի սոցիալ-հոգեբանական աջակցությունը (2007-2011թթ.):

9. ՄԻԱՎ-ով վարակված երեխաների և ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդ ծնողներից ծնված երեխաների 100%-ին հասանելի կլինեն սոցիալական վերականգնողական ծառայությունները (2010-2011թթ.):

4. Մոնիտորինգ և գնահատում

Ռազմավարություն 1. Մոնիտորինգի և գնահատման ազգային համակարգի ստեղծում:

Ռազմավարություն 2. Ներքին մոնիտորինգի և գնահատման համակարգի ստեղծում մինչև մոնիտորինգի և գնահատման ազգային համակարգի ստեղծումը:

Ռազմավարություն 3. ՄԻԱՎ-ի տարածվածության տվյալների կայուն հավաքագրման համակարգի, ինչպես նաև վարքագծային հսկման համակարգի ստեղծում ՅՅ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկներում, ՅՅ պաշտպանության նախարարությունում, ՅՅ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայությունում և ՅՅ կառավարությանն առընթեր ոստիկանությունում:

Ռազմավարություն 4. Ծրագրի գնահատման իրականացում:

Ակնկալվող արդյունքներ

1. Հայաստանի Հանրապետությունը կունենա ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին հակազդման ազգային ծրագրի մոնիտորինգի արդյունավետ համակարգ, ներառյալ տվյալների հավաքագրման և վերլուծության մեխանիզմները (2008թ.):
2. Հայաստանի Հանրապետությունը կունենա ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին հակազդման մոնիտորինգի և գնահատման միասնական ազգային համակարգ (2009թ.):
3. ՄԻԱՎ-ի տարածվածության միտումների գնահատումը կիրականացվի պարբերաբար (2007-2011թթ.):
4. ՄԻԱՎ-ի տարածմանը նպաստող վարքագծային առանձնահատկությունների գնահատումը կիրականացվի պարբերաբար (2007-2011թթ.):

5. Կառավարում, համակարգում և համագործակցություն

1. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին հակազդման համակարգում՝ ազգային մակարդակով

- Սույն ծրագրով նախատեսված միջոցառումների ընդհանուր համակարգումն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի, տուբերկուլոզի և մալարիայի դեմ ուղղված միջոցառումները համակարգող հանձնաժողովը:
- Պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից իրականացվող միջոցառումների համակարգումը կատարում են այդ մարմինների համապատասխան կառուցվածքային ստորաբաժանումները և պատասխանատու անձինք:

2. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին հակազդման համակարգում՝ մարզային մակարդակով

1. Իրականացվող միջոցառումների համակարգումը կատարում են ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի, տուբերկուլոզի և մալարիայի դեմ ուղղված պայքարի միջոցառումները համակարգող մարզային հանձնաժողովները:

2. Այդ հանձնաժողովները ստեղծվում են մարզպետների որոշումներով:

3. Համագործակցություն

ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին հակազդման ազգային ծրագրի իրականացման համագործակցող կողմերն են.

- Ազգային ժողովի սոցիալական, առողջապահության և բնության պահպանության հարցերի մշտական հանձնաժողովը
- ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի խնդիրներով զբաղվող միջհանձնաժողովային-միջխմբակցային խորհրդարանական խումբը
- ՄԱԿ-ի գործակալությունները
- բազմակողմ/երկկողմ զարգացման գործընկերները
- տեղական և միջազգային ՀԿ-ները
- ՁԼՄ-ները
- Հայ Առաքելական եկեղեցին:

6. Ֆինանսավորում և ֆինանսական միջոցների հավաքագրում

Սույն ծրագրի ֆինանսավորումն իրականացվում է պետական բյուջեից և օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներից՝ հասարակական և մասնավոր ոլորտների հատկացումներ, ինչպես նաև միջազգային կազմակերպությունների տրամադրած ֆինանսական աջակցություն, ներառյալ՝ 2007-2008թթ. համար Գլոբալ հիմնադրամի հատկացրած ֆինանսական աջակցությունը:

Կայուն և կանխատեսելի ֆինանսավորում երաշխավորելու համար անհրաժեշտ է.

Ռազմավարություն 1. Միջոցների հավաքագրում և ռեսուրսների մոբիլիզացում:

Ռազմավարություն 2. Միջոցների ռացիոնալ օգտագործում:

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ

ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին հակազդման ազգային ծրագրի միջոցառումների իրականացման

NN ը/կ	Առաջնահերթ միջոցառումներ	Կատարող պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինը	Կատարման ժամկետը
1.	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին միջգերատեսչական հակազդման զարգացում		
Նպատակ 1.	Ընդլայնել պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարների, նաև քաղաքացիական հասարակության հակազդումը և ստանձնած միջազգային պարտավորություններն ընդդեմ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի համաճարակի		
	Ամեն տարի անցկացնել ազգային կոնֆերանս ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին հակազդմանն ուղղված միջոցառումների հետագա զարգացման և աջակցության նպատակով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Կազմակերպել ազգային կոնֆերանս առավել խոցելի և առավել վտանգի ենթարկվող ղեռահասների ու երիտասարդների իրավունքները պաշտպանելու և իրականացնելու հարցերի վերաբերյալ	ՀՀ մշակույթի և երիտասարդության հարցերով նախարարություն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	2008-2011թթ.
	ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության բարձրաստիճան սպայական անձնակազմի համար անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ՝ ուղղված ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի դեմ պայքարի արդիական խնդիրներին	ՀՀ արդարադատության նախարարություն ՀՀ պաշտպանության նախարարություն ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայություն ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ ոստիկանության ներկայացուցիչների համար՝ բնակչության ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խոցելի խմբերի նկատմամբ նրանց վերաբերմունքը փոխելու և թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների, մարմնավաճառների, հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում իրականացվող կանխարգելիչ ծրագրերի ու ոստիկանության միջև համագործակցություն հաստատելու նպատակով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանություն	2007-2011թթ.
	Բաց քննարկումների միջոցով ապահովել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի խնդիրներով զբաղվող միջհանձնաժողովային-միջխմբակցային խորհրդարանական խմբի, ՀՀ Ազգային ժողովի սոցիալական, առողջապահության և բնության պահպանության հարցերի մշտական հանձնաժողովի և ՀՀ առողջապահության նախարարության համագործակցությունը՝ տարեցտարի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի ծառայությունների, այդ թվում հակառետրովիրուսային և օպորտունիստական վարակների բուժման դեղամիջոցների ձեռքբերման, մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելման, կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության, բնակչության խոցելի խմբերի շրջանում իրականացվող կանխարգելիչ ծրագրերի ֆինանսավորումն ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ պետական հատկացումները մեծացնելու համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՄՀՀ	2007-2011թթ.
	Վերանայել և առաջարկ ներկայացնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելմանն առնչվող և բնակչության խոցելի խմբերի շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման միջոցառումների արդյունավետության հետ կապված համապատասխան օրենսդրական ակտերում փոփոխություններ կատարելու համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2008թթ.

	Անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ոստիկանության ներկայացուցիչների, կրթական համակարգի աշխատողների, ՀՀ մարզպետարանների և Երևանի քաղաքապետարանի կրթության, մշակույթի, սպորտի և երիտասարդության հարցերի վարչությունների աշխատողների համար՝ իրազեկության մակարդակի բարձրացման, բնակչության խոցելի խմբերի, այդ թվում առավել խոցելի և առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների ու երիտասարդների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի արդյունավետ կանխարգելման նպատակով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն Երևանի քաղաքապետարան ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանություն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն ՀՀ մշակույթի և երիտասարդության հարցերով նախարարություն	2007-2011թթ.
	Կազմակերպել հասարակական միջոցառումներ համայնքային մակարդակով և դրանցում ներգրավել քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչներին և ծառայություններ տրամադրողներին համայնքները համախմբելու համար՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի համաճարակին արդյունավետ հակազդման նպատակով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն Երևանի քաղաքապետարան	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ տեղական և հանրապետական մշակույթի ՁԼՄ-ների ներկայացուցիչների համար՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման հարցերն առավել արդյունավետ լուսաբանելու նպատակով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Կազմակերպել կլոր սեղաններ, ներառյալ հեռուստատեսային թոք-շոուներ, շահագրգիռ անձանց և երիտասարդների մասնակցությամբ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ բնակչության խոցելի խմբերի հետ աշխատող ՀԿ-ների ներկայացուցիչների համար՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման միջոցառումներ իրականացնելու համար նրանց ներուժը զարգացնելու նպատակով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Մշակել ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խոցելի խմբերի շրջանում վարքագծի փոփոխմանն ուղղված հաղորդակցման ազգային ռազմավարություն	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
Նպատակ 2.	Պայթյալ բնակչության խոցելի խմբերի, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ով հիվանդների, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ով հիվանդ ծնողներից ծնված երեխաների նկատմամբ խարանի և խտրականության դեմ		
	Բնակչության խոցելի խմբերի, այդ թվում առավել խոցելի և առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների ու երիտասարդների, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ով հիվանդների, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ով հիվանդ ծնողներից ծնված երեխաների հանդեպ առավել հանդուրժողական վերաբերմունք ցուցաբերելու նպատակով կրթել ՀԿ-ների աշխատակիցներին և ծառայություններ տրամադրողներին	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել հատուկ սեմինար-վարժանքներ ՁԼՄ-ների ներկայացուցիչների համար՝ մամուլ հաղորդագրությունների մշակման, մամուլ ասուլիսների անցկացման, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին վերաբերող խնդիրների պատշաճ լուսաբանման հետ կապված հարցերի շուրջ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Աջակցել սոցիալական գործընկերներին (ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն, Արդյունաբերողների և գործարարների միություն, Արհմիությունների կոնֆեդերացիա) աշխատատեղերում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման քաղաքականության, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ով հիվանդ աշխատողների համար սոցիալական աջակցության և խնամքի քաղաքականության, ծրագրերի մշակման և իրականացման հարցում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն	2007-2011թթ.

2.	ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելում		
Նպատակ 1.	ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելում թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում		
	Շարունակել ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման և վնասի նվազեցման ծրագրերի իրականացումը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Աջակցել թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ցանցի ձևավորմանը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2008թթ
	Ներդնել փոխարինող բուժման ծրագրեր՝ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2008թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման հարցերով զբաղվող պետական և հասարակական կազմակերպությունների ներուժի ամրապնդման նպատակով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ բժիշկ-նարկոլոգների համար՝ ներառելով ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների համար փոխարինող բուժմանն առնչվող հարցերը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
Նպատակ 2.	ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելում մարմնավաճառների շրջանում		
	Շարունակել մարմնավաճառների շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացումը և ընդլայնել ծրագրերի աշխարհագրական ծածկույթը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ մարմնավաճառների շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման հարցերով զբաղվող հասարակական կազմակերպությունների շրջանում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Աջակցել մարմնավաճառների շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ցանցի ձևավորմանը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2008թթ.
Նպատակ 3.	ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելում հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում		
	Շարունակել հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացումը և ընդլայնել ծրագրերի աշխարհագրական ծածկույթը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման հարցերով զբաղվող հասարակական կազմակերպությունների ներուժի ամրապնդման նպատակով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Աջակցել հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ցանցի ձևավորմանը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2008թթ.
Նպատակ 4.	ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելում քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների շրջանում		
	Շարունակել և ընդլայնել քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների շրջանում վնասի նվազեցման և «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման ծրագրերի իրականացումը	ՀՀ արդարադատության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Իրականացնել քրեակատարողական հիմնարկների ավագ սպայակազմի ուսումնական ուղևորություններ քրեակատարողական հիմնարկներում վնասի նվազեցման ծրագրերի հաջող իրականացման փորձ ունեցող երկրներ	ՀՀ արդարադատության նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ քրեակատարողական հիմնարկների ավագ սպայակազմի համար՝ այդ հիմնարկներում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացման արդյունավետության բարձրացման նպատակով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ արդարադատության նախարարություն	2007-2011թթ.

	Մշակել և հաստատել նորմատիվային փաստաթղթեր՝ քրեակատարողական հիմնարկներում իրականացվող կանխարգելիչ և վնասի նվազեցման միջոցառումների կանոնակարգման համար	ՀՀ արդարադատության նախարարություն	2007-2008թթ.
	Ամեն տարի քրեակատարողական հիմնարկների անձնակազմի համար անցկացնել սեմինար-վարժանքներ «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման և վնասի նվազեցման ծրագրերի իրականացման վերաբերյալ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ արդարադատության նախարարություն	2007-2011թթ.
Նպատակ 5.	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելում տեղաշարժվող բնակչության շրջանում		
	Իրականացնել անհրաժեշտ ուսումնասիրություններ տեղաշարժվող բնակչության ներկայացուցիչների և նրանց ընտանիքների անդամների համար առավել արդյունավետ ծրագրեր մշակելու համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն	2007-2011թթ.
	Քաղաքներում և գյուղական բնակավայրերում տեղաշարժվող բնակչության ներկայացուցիչների և նրանց ընտանիքների անդամների համար մշակել և իրականացնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելմանն ուղղված ծրագրեր	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ տեղաշարժվող բնակչության շրջանում թրաֆիքինգի և ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող ՀԿ-ների և պետական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն	2007-2011թթ.
	Տարին մեկ անգամ անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ տեղաշարժվող բնակչության շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող ՀԿ-ների և պետական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն	2007-2011թթ.
Նպատակ 6.	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելում 10-19 տարիքային խմբի առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների (հակասոցիալական վարք դրսևորած երեխաներ և առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաներ) և 15-19 տարիքային խմբի առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների (երիտասարդ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողներ, երիտասարդ մարմնավաճառներ և երիտասարդ հոմոսեքսուալ տղամարդիկ) շրջանում		
	Աջակցել 10-19 տարիքային խմբի առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների, 15-19 տարիքային խմբի առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ցանցի ձևավորմանը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարություն	2007-2008թթ.
	Իրականացնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների շրջանում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների համար մշակել «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման ձեռնարկ և ուսումնական նյութեր	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	2007թ.
	Անցկացնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների սեմինար-խորհրդակցություններ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն ՀՀ մշակույթի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն	2007-2011թթ.
	Իրականացնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների շրջանում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Իրականացնել առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների համար համայնքային վերականգնողական միջոցառումներ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն ՀՀ մշակույթի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն	2008-2011թթ.

	Մշակել առավել խոցելի դեռահասներին և երիտասարդներին ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասներին և երիտասարդներին ՄԻՎՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության տրամադրման կարգը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Իրականացնել անհրաժեշտ ուսումնասիրություններ առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների շրջանում արդյունավետ ծրագրեր մշակելու համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
Նպատակ 7.	ՄԻՎՎ/ՉԻԱՀ-ի կանխարգելում 15-24 տարեկան դեռահասների և երիտասարդների շրջանում		
	Ներդնել «ՄԻՎՎ/ՉԻԱՀ-ի կանխարգելում և անվտանգ վարքագծի ձևավորում» 24-ժամյա դասընթացը բոլոր կրթական հաստատությունների ուսումնական ծրագրերում	ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2008թթ.
	Ձարգացնել դպրոցների ուսուցիչների և բուհերի դասախոսների ներուժը՝ ՄԻՎՎ/ՉԻԱՀ-ի կանխարգելման ուսումնական ծրագրերի ներդրման համար	ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Դպրոցների ուսուցիչներին և բուհերի դասախոսներին տրամադրել համապատասխան ուղեցույցներ՝ ՄԻՎՎ/ՉԻԱՀ-ի կանխարգելման վերաբերյալ կրթական գործընթացը կազմակերպելու համար	ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2008թթ.
	Անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ ընդհանուր կրթական և «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման ծրագրերի միջև գործնական համագործակցություն ապահովելու համար	ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ երիտասարդական կենտրոնների աշխատողների համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Ձարգացնել ներուժ՝ դեռահասներին և երիտասարդներին բարյացակամ առողջապահական ծառայությունների կազմակերպման և գործունեության համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Դպրոցներում ստեղծել տեղեկատվական/ռեսուրսային կենտրոններ՝ մարզային մակարդակով՝ համագործակցելով մարզային երիտասարդական կենտրոնների հետ	ՀՀ մշակույթի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Ընդլայնել «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցումը՝ առավել շատ կրթական հաստատություններ ներգրավելու միջոցով	ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Իրականացնել «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցում պետական կրթական համակարգում չներգրավված երիտասարդների շրջանում՝ համագործակցելով մարզային երիտասարդական կենտրոնների հետ	ՀՀ մշակույթի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Աջակցել «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցանող կազմակերպությունների ցանցի ձևավորմանը՝ ուսուցման շարունակականությունն ապահովելու համար	ՀՀ մշակույթի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Ստեղծել և զարգացնել «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման համար անհրաժեշտ ներուժ	ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ մշակույթի և երիտասարդության հարցերի նախարարություն	2007-2011թթ.
	Իրականացնել տեղեկատվական-կրթական և պահպանակների տրամադրման ծրագրեր	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	2007-2011թթ.

Նպատակ 8.	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելում ԶԶ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ԶԶ պաշտպանության նախարարության, ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում		
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ ԶԶ պաշտպանության նախարարության, ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման և առավել անվտանգ սեռական վարքագծի ձևավորման ուսումնական դասընթացներ իրականացնող դասախոսների և սպաների համար	ԶԶ պաշտպանության նախարարություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանություն ԶԶ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Իրականացնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր ԶԶ պաշտպանության նախարարության, ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում	ԶԶ պաշտպանության նախարարություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանություն	2007-2011թթ.
	Իրականացնել անհրաժեշտ թվով կադրերի պատրաստում՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացման համար	ԶԶ պաշտպանության նախարարություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանություն	2007-2011թթ.
	Մշակել և տրամադրել տեղեկատվական-կրթական նյութեր ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի և սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների կանխարգելման, առավել անվտանգ սեռական վարքագծի և ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության վերաբերյալ	ԶԶ առողջապահության նախարարություն ԶԶ պաշտպանության նախարարություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ և կրկնավարժանքներ ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրողների պատրաստման նպատակով	ԶԶ առողջապահության նախարարություն ԶԶ պաշտպանության նախարարություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանություն	2007-2011թթ.
	Մշակել կանոններ և չափորոշիչների համակարգ՝ մասնագիտական պարտականությունների իրականացման անվտանգության ապահովման համար:	ԶԶ արդարադատության նախարարություն ԶԶ պաշտպանության նախարարություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանություն	2007-2008թթ.
	ԶԶ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչությանը, ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայությանը և ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանությանն առաջարկել պահակախմբի և շրջիկ պարեկային ծառայության անձնակազմերին ապահովել կանխարգելիչ միջոցներով (առաջին օգնության դեղատուփ, ձեռնոցներ և այլն) և դրանց ճիշտ օգտագործման վերաբերյալ ուղեցույցներով	ԶԶ արդարադատության նախարարություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայություն ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանություն	2007-2011թթ.

Նպատակ 9.	Մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում		
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ և կրկնավարժանքներ ՀՀ բոլոր անտենատալ կլինիկաներում ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրողների պատրաստման նպատակով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Տրամադրել բոլոր հղի կանանց ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն՝ զուգորդելով նախա- և ետթեստային խորհրդատվությամբ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Շարունակել ՄԻԱՎ-ով վարակված հղիներին և նրանցից ծնված երեխաներին հակառետրովիրուսային կանխարգելիչ բուժման տրամադրումը՝ համաձայն ՄԻԱՎ վարակի և ՉԻԱՀ-ի ժամանակ բուժման և օգնության տրամադրման ազգային ուղեցույցների	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Տրամադրել կաթնախառնուրդներ ՄԻԱՎ-ով վարակված հղիներից ծնված երեխաներին	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելման տրամադրման հարցերով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
Նպատակ 10.	ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության տրամադրում		
	Բնակչությանը տրամադրել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ խորհրդատվություն և հետազոտություն	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Ապահովել ՄԻԱՎ-ի ախտորոշման համար բավարար քանակի թեստ-համակարգերի ժամանակին գնումը և առաքումը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Ստեղծել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն իրականացնող լաբորատորիաներ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ և կրկնավարժանքներ ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրողների պատրաստման նպատակով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն իրականացնող լաբորատոր մասնագետների համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
Նպատակ 11.	ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում դոնորական արյան և արյան բաղադրիչների միջոցով		
	Ապահովել ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ լաբորատոր հսկողություն դոնորական արյան բոլոր նմուշների նկատմամբ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Դոնորական արյան հետազոտության ժամանակ սեռակոնվերսիայի խնդիրը լուծելու նպատակով կիրառել ՊՇՌ մեթոդ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Ապահովել ՄԻԱՎ-ի ախտորոշման համար բավարար քանակի թեստ-համակարգերի ժամանակին գնումը և որակի հսկողությունը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
Նպատակ 12.	Բուժկանխարգելիչ կազմակերպություններում ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելման ուժեղացում		
	Մշակել և գործադրել բուժկանխարգելիչ կազմակերպություններում ՄԻԱՎ-ի կանխարգելման ուղղությամբ սանիտարահամաճարակային ռեժիմի ապահովման սանիտարահամաճարակային կանոններ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Մշակել և գործադրել ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ հետազոտություն կատարող լաբորատորիայի աշխատանքի կազմակերպման (ներառյալ ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելման հարցերը) սանիտարահամաճարակային կանոններ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ի կանխարգելման վերաբերյալ բժշկական անձնակազմի իրազեկության մակարդակի բարձրացման նպատակով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.

3.	Բուժում, խնամք և աջակցություն		
Նպատակ	Բուժման, խնամքի և աջակցության համընդհանուր հասանելիության ապահովում		
	Ապահովել հակառետրովիրուսային դեղամիջոցների գրանցումը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Իրականացնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ով հիվանդների դիսպանսեր հսկողություն	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Մշակել և հաստատել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի բուժման և խնամքի ազգային պլան	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2008թթ.
	Պարբերաբար վերանայել և լրամշակել ՄԻԱՎ վարակի և ՁԻԱՀ-ի ժամանակ բուժման և օգնության տրամադրման ազգային ուղեցույցները՝ համաձայն ԱՀԿ առաջարկությունների	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Ապահովել բոլոր կարիք ունեցող հիվանդներին հակառետրովիրուսային բուժման անխափան տրամադրումը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Շարունակել հակառետրովիրուսային բուժման տրամադրման համար ներուժի զարգացումը՝ սեմինար-վարժաճյուղների, ուսումնական ուղևորությունների և փորձի փոխանակման միջոցով	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Ստեղծել լաբորատոր ենթակառուցվածք դեղամիջոցների նկատմամբ ՄԻԱՎ-ի կայունության և զգայունության որոշման համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2008թթ.
	Իրականացնել համապատասխան լաբորատոր մասնագետների պատրաստում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2008թթ.
	Տրամադրել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի ստացիոնար բուժում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Տրամադրել ետկոնտակտային կանխարգելում	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ով հիվանդների շրջանում բարձրացնել բուժման նկատմամբ հետևողականությունը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2008թթ.
	Ապահովել օպորտունիստական հիվանդությունների բուժման համար դեղամիջոցների գրանցումը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Ապահովել օպորտունիստական հիվանդությունների ախտորոշումը, կանխարգելումը և բուժումը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Հզորացնել օպորտունիստական հիվանդությունների ախտորոշման համար լաբորատոր ենթակառուցվածքը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժաճյուղեր օպորտունիստական հիվանդությունների բուժում և կանխարգելում տրամադրող բժիշկների համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Անցկացնել սեմինար-վարժաճյուղեր ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի և տուբերկուլոզի ծրագրերի միասնական միջոցառումներ կազմակերպելու և իրականացնելու համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Լրամշակել ՄԻԱՎ վարակի և ՁԻԱՀ-ի ժամանակ բուժման և օգնության տրամադրման ազգային ուղեցույցները՝ ներառելով խնամքի և աջակցության բաժիններ, այդ թվում ՄԻԱՎ-ով վարակված և ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ից տուժած երեխաների խնամքին և աջակցությանը վերաբերող մաս	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Աջակցել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ով հիվանդներին խնամք և աջակցություն տրամադրող կազմակերպությունների ցանցի ձևավորմանը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Ապահովել պալիատիվ խնամք՝ ներառյալ տնային պայմաններում խնամքը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Զարգացնել բուժում, խնամք և աջակցություն տրամադրող շարժական բժշկական խմբի գործունեությունը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Զարգացնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ով հիվանդներին խնամք և աջակցություն տրամադրող կազմակերպությունների և փոխօգնության խմբերի ներուժը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Զարգացնել բուժում, խնամք և աջակցություն տրամադրողների ներուժը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Մշակել և ներդնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի վերաբերյալ ծրագրեր մտավոր արատներով մեծահասակների և երեխաների համար	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.

4.	Մոնիտորինգ և գնահատում		
	Մշակել և ներդնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի մոնիտորինգի և գնահատման ազգային համակարգ՝ ուժեղացնելով մոնիտորինգի և գնահատման մեջ ընդգրկված կազմակերպությունների նյութա-տեխնիկական ապահովումը	ՄՀՀ ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Մշակել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի մոնիտորինգի և գնահատման ազգային համակարգի հիմնական ցուցանիշներ	ՄՀՀ ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007թ.
	Մշակել և հաստատել տվյալների հավաքագրման ընթացակարգ (ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի հաշվառման և հաշվետվության ձևեր, տեղեկատվության հավաքագրման մեխանիզմներ, տեղեկատվական հոսքեր, տեղեկատվության վերլուծություն և տարածում)	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007թ.
	Իրականացնել ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններ (համաճարակաբանական հսկում)՝ համաձայն ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունների ազգային ուղեցույցների	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	ՄՀՀ-ի համակարգման ներքո ստեղծել մոնիտորինգի և գնահատման աշխատանքային խումբ	ՄՀՀ ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007թ.
	Իրականացնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի ասպարեզում գիտական հետազոտություններ և գործնական հարցերի շուրջ ուսումնասիրություններ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.
	Ապահովել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին հակազդման ազգային ծրագրի իրականացման մոնիտորինգը	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՄՀՀ	2007-2011թթ.
	Ապահովել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին հակազդման ազգային ծրագրի իրականացման տարեկան գնահատումը և արդյունքների ներկայացումը ՄՀՀ	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՄՀՀ	2007-2011թթ.
5.	Կառավարում, համակարգում և համագործակցություն		
6.	Ֆինանսավորում և ֆինանսական միջոցների հավաքագրում		
	Կազմակերպել և անցկացնել դոնորների ազգային կոնֆերանս	ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՄՀՀ ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարություն	2007-2011թթ.
	Զարգացնել հասարակական ոլորտի ներուժը միջոցների հավաքագրում և ռեսուրսների մոբիլիզացիա իրականացնելու ուղղությամբ	ՄՀՀ ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարություն	2007-2011թթ.
	Մշակել և ներդնել համակարգման մեխանիզմներ՝ տարբեր կազմակերպությունների կողմից իրականացվող միջոցառումների կրկնությունից խուսափելու համար	ՄՀՀ ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2007-2011թթ.

Հայաստանի Հանրապետությունում

ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ին հակազդման ազգային ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցները (ՀՀ դրամով)

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
1. ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ին միջգերատեսչական հակազդման զարգացում	112 221 016	118 766 070	153 112 612	123 316 609	158 711 806	0	666 128 113	666 128 113
Նպատակ 1. Ընդլայնել պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարների, նաև քաղաքացիական հասարակության հակազդումը և ստանձնած միջազգային պարտավորություններն ընդդեմ ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի համաճարակի	96 750 920	101 612 410	136 380 156	105 914 855	140 613 982	0	581 272 322	581 272 322
Ամեն տարի անցկացնել ազգային կոնֆերանս ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ին հակազդմանն ուղղված միջոցառումների հետագա զարգացման և աջակցության նպատակով	1 772 300	1 843 192	1 916 920	1 993 596	2 073 340	0	9 599 348	9 599 348
Կազմակերպել ազգային կոնֆերանս առավել խոցելի և առավել վտանգի ենթարկվող ղեռահասների ու երիտասարդների իրավունքները պաշտպանելու և իրականացնելու հարցերի վերաբերյալ	0	1 362 733	0	0	2 073 340	0	3 436 073	3 436 073
ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության բարձրաստիճան սպայական անձնակազմի համար անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ՝ ուղղված ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի դեմ պայքարի արդիական խնդիրներին	1 290 600	1 342 224	1 395 913	1 451 749	1 509 819	0	6 990 306	6 990 306
Անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ ոստիկանության ներկայացուցիչների համար՝ բնակչության ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խոցելի խմբերի նկատմամբ նրանց վերաբերմունքը փոխելու և թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների, մարմնավաճառների, հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում իրականացվող կանխարգելիչ ծրագրերի ու ոստիկանության միջև համագործակցություն հաստատելու նպատակով	1 168 600	1 215 344	1 263 958	1 314 516	1 367 097	0	6 329 515	6 329 515

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Բաց քննարկումների միջոցով ապահովել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի խնդիրներով զբաղվող միջհամաձայնագրովային-միջխմբակ-ցային խորհրդարանական խմբի, ՀՀ Ազգային ժողովի սոցիալական, առողջապահության և բնության պահպանության հարցերի մշտական հանձնաժողովի և ՀՀ առողջապահության նախարարության համագործակցությունը՝ տարեցտարի ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի ծառայությունների, այդ թվում հակառետրովիրուսային և օպորտունիստական վարակների բուժման դեղամիջոցների ձեռքբերման, մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելման, կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության, բնակչության խոցելի խմբերի շրջանում իրականացվող կանխարգելիչ ծրագրերի ֆինանսավորումն ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ պետական հատկացումները մեծացնելու համար	134 904	140 300	145 912	151 749	157 819	0	730 684	730 684
Վերանայել և առաջարկ ներկայացնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելմանն առնչվող և բնակչության խոցելի խմբերի շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման միջոցառումների արդյունավետության հետ կապված համապատասխան օրենսդրական ակտերում փոփոխություններ կատարելու համար	269 808	280 600	291 824	303 497	315 637	0	1 461 367	1 461 367
Անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ոստիկանության ներկայացուցիչների, կրթական համակարգի աշխատողների, ՀՀ մարզպետարանների և Երևանի քաղաքապետարանի կրթության, մշակույթի, սպորտի և երիտասարդության հարցերի վարչությունների աշխատողների համար՝ իրազեկության մակարդակի բարձրացման, բնակչության խոցելի խմբերի, այդ թվում առավել խոցելի և առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների ու երիտասարդների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի արդյունավետ կանխարգելման նպատակով	0	0	13 697 382	7 122 639	0	0	20 820 021	20 820 021

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Կազմակերպել հասարակական միջոցառումներ համայնքային մակարդակով և դրանցում ներգրավել քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչներին և ծառայություններ տրամադրողներին համայնքները համախմբելու համար՝ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի համաճարակին արդյունավետ հակազդման նպատակով	8 925 000	8 910 720	23 167 872	0	30 905 323	0	71 908 915	71 908 915
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ տեղական և հանրապետական նշանակության ՁԼՄ-ների ներկայացուցիչների համար՝ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման հարցերն առավել արդյունավետ լուսաբանելու նպատակով	876 208	911 256	947 707	985 615	1 025 039	0	4 745 825	4 745 825
Կազմակերպել կլոր սեղաններ, ներառյալ հեռուստատեսային թոք-շոուներ, շահագրգիռ անձանց և երիտասարդների մասնակցությամբ	78 674 904	81 821 900	85 094 776	88 498 567	92 038 510	0	426 128 657	426 128 657
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ բնակչության խոցելի խմբերի հետ աշխատող ՅԿ-ների ներկայացուցիչների համար՝ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի և սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների կանխարգելման միջոցառումներ իրականացնելու համար նրանց ներուժը զարգացնելու նպատակով	0	0	4 522 387	0	4 891 414	0	9 413 801	9 413 801
Մշակել ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խոցելի խմբերի շրջանում վարքագծի փոփոխմանն ուղղված հաղորդակցման ազգային ռազմավարություն	3 638 596	3 784 140	3 935 505	4 092 926	4 256 643	0	19 707 810	19 707 810

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Նպատակ 2. Պայքար բնակչության խոցելի խմբերի, ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդների, ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդ ծնողներից ծնված երեխաների նկատմամբ խարանի և խտրականության դեմ	15 470 096	17 153 660	16 732 456	17 401 754	18 097 824	0	84 855 790	84 855 790
Բնակչության խոցելի խմբերի, այդ թվում առավել խոցելի և առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների ու երիտասարդների, ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդների, ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդ ծնողներից ծնված երեխաների հանդեպ առավել հանդուրժողական վերաբերմունք ցուցաբերելու նպատակով կրթել ՅԿ-ների աշխատակիցներին և ծառայություններ տրամադրողներին	14 280 000	14 851 200	15 445 248	16 063 058	16 705 580	0	77 345 086	77 345 086
Անցկացնել հատուկ սեմինար-վարժանքներ ՁԼՄ-ների ներկայացուցիչների համար՝ մամլո հաղորդագրությունների մշակման, մամլո ասուլիսների անցկացման, ՄԻԱՎ-ին վերաբերող խնդիրների պատշաճ լուսաբանման հետ կապված հարցերի շուրջ	1 190 096	1 237 700	1 287 208	1 338 696	1 392 244	0	6 445 944	6 445 944
Աջակցել սոցիալական գործընկերներին (ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն, Արդյունաբերողների և գործարարների միություն, Արհմիությունների կոնֆեդերացիա) աշխատատեղերում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման քաղաքականության, ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդ աշխատողների համար սոցիալական աջակցության և խնամքի քաղաքականության, ծրագրերի մշակման և իրականացման հարցում	0	1 064 760	0	0	0	0	1 064 760	1 064 760

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
2. ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելում								
Նպատակ 1. ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելում թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում	79 817 220	95 412 749	98 516 467	106 433 830	114 826 941	0	495 007 207	495 007 207
Շարունակել ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման և վնասի նվազեցման ծրագրերի իրականացումը	64 260 000	66 830 400	69 503 616	75 295 584	81 439 704	0	357 329 304	357 329 304
Աջակցել թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ցանցի ձևավորմանը	1 142 400	1 188 096	1 235 620	1 285 045	1 336 446	0	6 187 607	6 187 607
Ներդնել փոխարինող բուժման ծրագրեր՝ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների համար	0	11 138 400	11 583 936	12 047 293	12 529 185	0	47 298 815	47 298 815
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման հարցերով զբաղվող պետական և հասարակական կազմակերպությունների ներուժի ամրապնդման նպատակով	1 896 000	1 971 840	2 303 795	2 659 178	3 039 307	0	11 870 120	11 870 120
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ բժիշկ-նարկոլոգների համար՝ ներառելով ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների համար փոխարինող բուժմանն առնչվող հարցերը	0	1 264 440	0	0	0	0	1 264 440	1 264 440
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման և վնասի նվազեցման ծրագրեր իրականացնողների համար	1 295 996	1 347 836	1 750 894	2 184 049	2 649 042	0	9 227 817	9 227 817
Ապրանքների և սարքավորումների ձեռքբերում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման և վնասի նվազեցման ծրագրերի համար	7 222 824	7 511 737	7 812 206	8 463 224	9 153 823	0	40 163 814	40 163 814
Տեղեկատվական-կրթական նյութերի ստեղծում և տարածում	4 000 000	4 160 000	4 326 400	4 499 456	4 679 434	0	21 665 290	21 665 290

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Նպատակ 2. ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելում մարմնավաճառների շրջանում	159 121 064	195 705 544	243 572 502	292 841 422	338 548 062	0	1 229 788 594	1 229 788 594
Շարունակել մարմնավաճառների շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացումը և ընդլայնել ծրագրերի աշխարհագրական ծածկույթը	112 455 000	139 230 000	173 759 040	210 827 635	244 319 111	0	880 590 786	880 590 786
Անցկացնել սեմինար-վարժաճամբներ մարմնավաճառների շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման հարցերով զբաղվող հասարակական կազմակերպությունների շրջանում	1 896 000	1 971 840	2 303 795	2 395 947	2 491 785	0	11 059 367	11 059 367
Աջակցել մարմնավաճառների շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ցանցի ձևավորմանը	1 142 400	1 188 096	1 235 620	1 285 045	1 336 446	0	6 187 607	6 187 607
Անցկացնել սեմինար-վարժաճամբներ մարմնավաճառների շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնողների համար	2 781 608	2 892 872	3 779 113	4 005 427	4 165 644	0	17 624 664	17 624 664
Ապրանքների և սարքավորումների ձեռքբերում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի համար	34 846 056	43 142 736	53 842 135	65 328 457	75 706 349	0	272 865 732	272 865 732
Տեղեկատվական-կրթական նյութերի ստեղծում և տարածում	6 000 000	7 280 000	8 652 800	8 998 912	10 528 727	0	41 460 439	41 460 439

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Նպատակ 3. ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելում հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում	27 901 600	41 762 868	65 278 988	88 992 258	110 594 239	0	334 529 953	334 529 953
Շարունակել հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացումը և ընդլայնել ծրագրերի աշխարհագրական ծածկույթը	21 420 000	33 415 200	52 127 712	75 295 584	93 968 889	0	276 227 385	276 227 385
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման հարցերով զբաղվող հասարակական կազմակերպությունների ներուժի ամրապնդման նպատակով	948 000	985 920	1 151 898	1 329 589	1 382 773	0	5 798 180	5 798 180
Աջակցել հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ցանցի ձևավորմանը	1 142 400	1 188 096	1 235 620	1 285 045	1 336 446	0	6 187 607	6 187 607
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնողների համար	392 000	974 900	839 322	1 054 452	1 135 701	0	4 396 375	4 396 375
Ապրանքների և սարքավորումների ձեռքբերում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի համար	1 999 200	3 118 752	7 761 237	7 027 588	8 770 430	0	28 677 207	28 677 207
Տեղեկատվական-կրթական նյութերի ստեղծում և տարածում	2 000 000	2 080 000	2 163 200	3 000 000	4 000 000	0	13 243 200	13 243 200

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Նպատակ 4. ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելում քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների շրջանում	26 395 912	31 535 828	29 129 015	29 290 235	30 461 844	0	146 812 835	146 812 835
Շարունակել և ընդլայնել քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների շրջանում վնասի նվազեցման և «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման ծրագրերի իրականացումը	13 923 000	14 479 920	15 059 117	15 661 481	16 287 941	0	75 411 459	75 411 459
Իրականացնել քրեակատարողական հիմնարկների ավագ սպայակազմի ուսումնական ուղևորություններ քրեակատարողական հիմնարկներում վնասի նվազեցման ծրագրերի հաջող իրականացման փորձ ունեցող երկրներ	0	4 455 360	0	0	0	0	4 455 360	4 455 360
Անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ քրեակատարողական հիմնարկների ավագ սպայակազմի համար՝ այդ հիմնարկներում ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացման արդյունավետության բարձրացման նպատակով	1 098 804	1 142 756	1 188 466	1 236 005	1 285 445	0	5 951 477	5 951 477
Մշակել և հաստատել նորմատիվային փաստաթղթեր՝ քրեակատարողական հիմնարկներում իրականացվող կանխարգելիչ և վնասի նվազեցման միջոցառումների կանոնակարգման համար	357 000	0	0	0	0	0	357 000	357 000
Ամեն տարի քրեակատարողական հիմնարկների անձնակազմի համար անցկացնել սեմինար-վարժանքներ «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման և վնասի նվազեցման ծրագրերի իրականացման վերաբերյալ	1 098 804	1 142 756	1 188 466	1 236 005	1 285 445	0	5 951 477	5 951 477
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների շրջանում ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելման և վնասի նվազեցման ծրագրեր իրականացնողների համար	1 098 804	1 142 756	1 188 466	1 236 005	1 285 445	0	5 951 477	5 951 477
Ապրանքների և սարքավորումների ձեռքբերում ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելման և վնասի նվազեցման ծրագրերի համար	4 819 500	5 012 280	6 178 099	5 421 282	5 638 133	0	27 069 295	27 069 295
Տեղեկատվական-կրթական նյութերի ստեղծում և տարածում	4 000 000	4 160 000	4 326 400	4 499 456	4 679 434	0	21 665 290	21 665 290

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Նպատակ 5. ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելում տեղաշարժվող բնակչության շրջանում	23 161 506	33 941 166	25 051 485	26 053 544	27 095 686	0	135 303 387	135 303 387
Իրականացնել անհրաժեշտ ուսումնասիրություններ տեղաշարժվող բնակչության ներկայացուցիչների և նրանց ընտանիքների անդամների համար առավել արդյունավետ ծրագրեր մշակելու համար	0	8 925 000	0	0	0	0	8 925 000	8 925 000
Քաղաքներում և գյուղական բնակավայրերում տեղաշարժվող բնակչության ներկայացուցիչների և նրանց ընտանիքների անդամների համար մշակել և իրականացնել ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելմանն ուղղված ծրագրեր	2 000 000	2 080 000	2 163 200	2 249 728	2 339 717	0	10 832 645	10 832 645
Անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ տեղաշարժվող բնակչության շրջանում թրաֆիքինգի և ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող ՅԿ-ների և պետական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների համար	970 802	1 009 634	1 050 019	1 092 020	1 135 701	0	5 258 177	5 258 177
Տարին մեկ անգամ անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություն տեղաշարժվող բնակչության շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող ՅԿ-ների և պետական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների համար	970 802	1 009 634	1 050 019	1 092 020	1 135 701	0	5 258 177	5 258 177
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ տեղաշարժվող բնակչության շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնողների համար	970 802	1 009 634	1 050 019	1 092 020	1 135 701	0	5 258 177	5 258 177
Իրականացնել պահպանակների տարածում, այդ թվում՝ պահպանակների սոցիալական մարկետինգի ծրագրերի միջոցով	2 249 100	3 267 264	2 432 627	2 529 932	2 631 129	0	13 110 051	13 110 051
Տեղեկատվական-կրթական նյութերի ստեղծում և տարածում	16 000 000	16 640 000	17 305 600	17 997 824	18 717 737	0	86 661 161	86 661 161

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Նպատակ 6. ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելում 10-19 տարիքային խմբի առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների (հակասոցիալական վարք դրսևորած երեխաներ և առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաներ) և 15-19 տարիքային խմբի առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների (երիտասարդ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողներ, երիտասարդ մարմնավաճառներ և երիտասարդ հոմոսեքսուալ տղամարդիկ) շրջանում	0	86 095 200	106 797 030	122 838 912	128 621 791	0	444 352 934	444 352 934
Աջակցել 10-19 տարիքային խմբի առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների, 15-19 տարիքային խմբի առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների ցանցի ձևավորմանը	0	1 680 000	1 730 400	1 782 400	1 835 600	0	7 028 400	7 028 400
Իրականացնել ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների շրջանում	0	0	18 000 000	18 540 000	19 096 200	0	55 636 200	55 636 200
Առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների համար մշակել «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման ձեռնարկ և ուսումնական նյութեր	0	2 000 000	412 000	424 400	437 200	0	3 273 600	3 273 600
Անցկացնել ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների սեմինար-խորհրդակցություններ	0	560 000	576 800	594 000	611 600	0	2 342 400	2 342 400
Իրականացնել ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր թմրամիջոց օգտագործող առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների շրջանում	0	9 600 000	19 776 000	24 443 136	27 274 466	0	81 093 602	81 093 602
Իրականացնել ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր մարմնավաճառ առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների շրջանում	0	19 200 000	25 708 800	27 686 400	28 516 992	0	101 112 192	101 112 192
Իրականացնել ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր արվանդլ առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների շրջանում	0	6 720 000	8 899 200	9 166 176	9 441 161	0	34 226 537	34 226 537

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Իրականացնել առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների համար համայնքային վերականգնողական միջոցառումներ	0	12 096 000	24 720 000	38 192 400	39 338 172	0	114 346 572	114 346 572
Մշակել առավել խոցելի դեռահասներին և երիտասարդներին ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասներին և երիտասարդներին ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության տրամադրման կարգը	0	416 000	0	0	0	0	416 000	416 000
Իրականացնել անհրաժեշտ ուսումնասիրություններ առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների շրջանում արդյունավետ ծրագրեր մշակելու համար	0	18 000 000	0	0	0	0	18 000 000	18 000 000
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ ԱԽԴԵ-ների և ԱՎԵԴԵ-ների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնողների համար	0	14 560 000	5 347 430	0	0	0	19 907 430	19 907 430
Տեղեկատվական-կրթական նյութերի ստեղծում և տարածում	0	1 263 200	1 626 400	2 010 000	2 070 400	0	6 970 000	6 970 000
Նպատակ 7. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելում 15-24 տարեկան դեռահասների և երիտասարդների շրջանում	2 000 000	223 580 000	199 637 200	255 195 264	229 331 277	210 144 716	699 599 026	909 743 741
Ներդնել «ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելում և անվտանգ վարքագծի ձևավորում» 24-ժամյա դասընթացը բոլոր կրթական հաստատությունների ուսումնական ծրագրերում	0	47 840 000	49 275 200	50 753 456	52 276 060	200 144 716	0	200 144 716
Ջարգացնել դպրոցների ուսուցիչների և բուհերի դասախոսների ներուժը՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ուսումնական ծրագրերի ներդրման համար	0	67 600 000	60 976 000	71 716 840	75 179 618	0	275 472 458	275 472 458
Դպրոցների ուսուցիչներին և բուհերի դասախոսներին տրամադրել համապատասխան ուղեցույցներ՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման վերաբերյալ կրթական գործընթացը կազմակերպելու համար	0	23 120 000	0	30 681 228	0	0	53 801 228	53 801 228
Անցկացնել սեմինար-խորհրդակցություններ ընդհանուր կրթական և «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման ծրագրերի միջև գործնական համագործակցություն ապահովելու համար	0	8 600 000	8 858 000	9 123 740	9 397 600	0	35 979 340	35 979 340

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ երիտասարդական կենտրոնների աշխատողների համար	0	1 260 000	1 298 000	1 336 800	1 376 800	0	5 271 600	5 271 600
Ջարգացնել ներուժ՝ դեռահասներին և երիտասարդներին բարյացակամ առողջապահական ծառայությունների կազմակերպման և գործունեության համար	0	1 200 000	1 236 000	1 273 200	1 311 200	0	5 020 400	5 020 400
Դպրոցներում ստեղծել տեղեկատվական/ռեսուրսային կենտրոններ՝ մարզային մակարդակով՝ համագործակցելով մարզային երիտասարդական կենտրոնների հետ	0	3 800 000	4 594 000	6 089 600	4 895 600	0	19 379 200	19 379 200
Ընդլայնել «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցումը՝ առավել շատ կրթական հաստատություններ ներգրավելու միջոցով	0	38 700 000	39 861 200	45 618 800	46 987 200	0	171 167 200	171 167 200
Աջակցել «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցանող կազմակերպությունների ցանցի ձևավորմանը՝ ուսուցման շարունակականությունն ապահովելու համար	0	22 480 000	23 154 400	23 849 200	24 564 800	0	94 048 400	94 048 400
Ստեղծել և զարգացնել «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման համար անհրաժեշտ ներուժ	0	2 040 000	0	2 164 400	0	0	4 204 400	4 204 400
Իրականացնել տեղեկատվական-կրթական և պահպանակների տրամադրման ծրագրեր	2 000 000	6 940 000	10 384 400	12 588 000	13 342 400	10 000 000	35 254 800	45 254 800
Նպատակ 8. ՄԻԱՎ/ՁԻԱԴ-ի կանխարգելում ԶԶ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ԶԶ պաշտպանության նախարարության, ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում	77 992 066	82 151 500	81 539 288	83 798 570	86 565 864	0	412 047 288	412 047 288
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ ԶԶ պաշտպանության նախարարության, ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱԴ-ի կանխարգելման և առավել անվտանգ սեռական վարքագծի ձևավորման ուսումնական դասընթացներ իրականացնող դասախոսների և սպաների համար	3 591 422	3 636 710	3 683 810	3 732 794	3 783 737	0	18 428 474	18 428 474
Իրականացնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱԴ-ի կանխարգելման ծրագրեր ԶԶ պաշտպանության նախարարության, ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում	3 195 150	3 322 956	3 455 874	3 594 109	3 737 874	0	17 305 963	17 305 963

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Մշակել և տրամադրել տեղեկատվական-կրթական նյութեր ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի և սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների կանխարգելման, առավել անվտանգ սեռական վարքագծի և ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության վերաբերյալ	18 000 000	18 720 000	19 468 800	20 247 552	21 057 454	0	97 493 806	97 493 806
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ և կրկնավարժանքներ ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրողների պատրաստման նպատակով	1 616 994	1 681 674	1 748 941	1 818 898	1 891 654	0	8 758 161	8 758 161
Մշակել կանոնների և չափորոշիչների համակարգ՝ մասնագիտական պարտականությունների իրականացման անվտանգության ապահովման համար	714 000	0	0	0	417 640	0	1 131 640	1 131 640
ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական վարչությանը, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայությանը և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանությանն առաջարկել պահակախմբի և շրջիկ պարեկային ծառայության անձնակազմերին ապահովել կանխարգելիչ միջոցներով (առաջին օգնության դեղատուփ, ձեռնոցներ և այլն) և դրանց ճիշտ օգտագործման վերաբերյալ ուղեցույցներով	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	20 000 000	0	100 000 000	100 000 000
Ապրանքների և սարքավորումների ձեռքբերում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի համար	27 489 000	31 373 160	29 732 102	30 921 386	32 158 242	0	151 673 891	151 673 891
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնողների համար	3 385 500	3 417 000	3 449 760	3 483 830	3 519 264	0	17 255 354	17 255 354

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Նպատակ 9. Սորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում	205 983 024	213 670 605	210 916 888	219 353 563	228 127 706	603 632 209	474 419 577	1 078 051 786
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ և կրկնավարժանքներ ՀՀ բոլոր անտենատալ կլինիկաներում ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրողների պատրաստման նպատակով	4 572 000	4 754 880	4 945 075	5 142 878	5 348 593	0	24 763 427	24 763 427
Տրամադրել բոլոր հղի կանանց ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն՝ զուգորդելով նախա- և ետթեստային խորհրդատվությամբ	28 320 000	29 452 800	30 630 912	31 856 148	33 130 394	153 390 255	0	153 390 255
Շարունակել ՄԻԱՎ-ով վարակված հղիներին և նրանցից ծնված երեխաներին հակառետրովիրուսային կանխարգելիչ բուժման տրամադրումը՝ համաձայն ՄԻԱՎ վարակի և ՋԻԱՀ-ի ժամանակ բուժման և օգնության տրամադրման ազգային ուղեցույցների	3 631 529	3 717 710	4 530 848	4 712 082	4 900 566	10 670 648	10 822 088	21 492 735
Տրամադրել կաթնախառնուրդներ ՄԻԱՎ-ով վարակված հղիներից ծնված երեխաներին	714 000	714 000	844 189	877 956	913 075	1 791 031	2 272 189	4 063 220
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելման տրամադրման հարցերով	1 342 995	1 396 715	1 452 583	1 510 687	1 571 114	0	7 274 094	7 274 094
Հղի կանանց տրամադրել ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խորհրդատվություն, համաճարակաբանական հետազոտություն և ՄԻԱՎ1/2 հակամարմինների հայտնաբերում ինունաֆերմենտային անալիզի մեթոդով	167 402 500	173 634 500	168 513 280	175 253 811	182 263 964	437 780 275	429 287 780	867 068 055

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Նպատակ 10. ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության տրամադրում	95 352 363	125 000 808	117 341 122	136 181 056	156 602 956	369 484 022	260 994 283	630 478 304
Բնակչությանը տրամադրել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ խորհրդատվություն և հետազոտություն	10 704 000	14 107 392	17 985 277	22 389 743	27 380 306	84 442 234	8 124 484	92 566 718
Ստեղծել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն իրականացնող լաբորատորիաներ	0	10 000 000	0	0	0	0	10 000 000	10 000 000
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ և կրկնավարժանքներ ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրողների պատրաստման նպատակով	9 144 000	9 509 760	9 890 150	10 285 756	10 697 187	0	49 526 853	49 526 853
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն իրականացնող լաբորատոր մասնագետների համար	0	2 928 650	0	0	0	0	2 928 650	2 928 650
ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խոցելի խմբերին տրամադրել ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խորհրդատվություն, համաճարակաբանական հետազոտություն և ՄԻԱՎ1/2 հակամարմինների հայտնաբերում իմունաֆերմենտային անալիզի մեթոդով	66 558 300	79 151 100	79 789 632	93 442 452	108 059 835	285 041 788	141 959 532	427 001 320
ԿԻՅ-ին աջակցող շարժական խմբի գործունեության ապահովում	8 946 063	9 303 906	9 676 062	10 063 104	10 465 628	0	48 454 763	48 454 763
Նպատակ 11. ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում դոնորական արյան և արյան բաղադրիչների միջոցով	35 023 000	35 867 000	23 150 566	24 802 089	27 042 947	109 915 118	35 970 484	145 885 602
Դոնորական արյան հետազոտության ժամանակ սեռակոմպլեքսիայի խնդիրը լուծելու նպատակով կիրառել ՊՇՌ մեթոդ	7 600 000	7 904 000	8 548 966	9 616 425	11 249 857	44 919 248	0	44 919 248
Դոնորական արյան բոլոր նմուշների հետազոտություն ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ, ՄԻԱՎ-ի ախտորոշման համար բավարար քանակի թեստ-համակարգերի և բժշկական նշանակության ապրանքների ձեռքբերում	27 423 000	27 963 000	14 601 600	15 185 664	15 793 091	64 995 871	35 970 484	100 966 355

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Նպատակ 12. Բուժկանխարգելիչ կազմակերպություններում ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելման ուժեղացում	2 677 500	0	0	0	0	0	2 677 500	2 677 500
Մշակել և գործադրել բուժկանխարգելիչ կազմակերպություններում ՄԻԱՎ-ի կանխարգելման ուղղությամբ սանիտարահամաճարակային ռեժիմի ապահովման սանիտարահամաճարակային կանոններ	1 606 500	0	0	0	0	0	1 606 500	1 606 500
Մշակել և գործադրել ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ հետազոտություն կատարող լաբորատորիայի աշխատանքի կազմակերպման (ներառյալ ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելման հարցերը) սանիտարահամաճարակային կանոններ	1 071 000	0	0	0	0	0	1 071 000	1 071 000
3. Բուժում, խնամք և աջակցություն								
Նպատակ. Բուժման, խնամքի և աջակցության համընդհանուր հասանելիության ապահովում	550 592 832	580 097 829	674 536 416	827 258 886	997 919 934	1 706 610 842	1 923 795 055	3 630 405 897
Ապահովել հակառետրովիրուսային դեղամիջոցների գրանցումը	17 400 000	0	0	0	0	0	17 400 000	17 400 000
Իրականացնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՐ-ով հիվանդների դիսպանսեր հսկողություն	105 004 053	123 493 726	121 920 926	144 549 450	168 793 183	322 830 633	340 930 705	663 761 338
Մշակել և հաստատել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՐ-ի բուժման և խնամքի ազգային պլան	0	6 663 280	0	0	0	0	6 663 280	6 663 280
Ապահովել բոլոր կարիք ունեցող հիվանդներին հակառետրովիրուսային բուժման անխափան տրամադրումը	138 233 151	204 032 530	285 658 429	382 924 741	487 515 304	622 011 843	876 352 312	1 498 364 154
Շարունակել հակառետրովիրուսային բուժման տրամադրման համար ներուժի զարգացումը՝ սեմինար-վարժանքների, ուսումնական ուղևորությունների և փորձի փոխանակման միջոցով	8 310 000	8 642 400	8 988 096	9 347 620	9 721 525	0	45 009 640	45 009 640
Ստեղծել լաբորատոր ենթակառուցվածք դեղամիջոցների նկատմամբ ՄԻԱՎ-ի կայունության և զգայունության որոշման համար	35 700 000	0	0	0	0	0	35 700 000	35 700 000

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Իրականացնել համապատասխան լաբորատոր մասնագետների պատրաստում	0	4 160 000	4 326 400	0	0	0	8 486 400	8 486 400
Տրամադրել ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի ստացիոնար բուժում	80 000 000	90 880 000	103 239 680	115 318 723	128 811 013	518 249 416	0	518 249 416
Տրամադրել ետկոնտակտային կանխարգելում	1 500 000	3 000 000	3 000 000	1 669 523	1 736 304	10 905 827	0	10 905 827
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդների շրջանում բարձրացնել բուժման նկատմամբ հետևողականությունը	5 373 000	6 581 640	7 767 646	9 038 001	10 397 557	0	39 157 843	39 157 843
Ապահովել օպորտունիստական հիվանդությունների բուժման համար դեղամիջոցների գրանցումը	16 800 000	0	0	0	0	0	16 800 000	16 800 000
Ապահովել օպորտունիստական հիվանդությունների ախտորոշումը, կանխարգելումը և բուժումը	58 905 000	74 151 000	85 176 000	102 756 326	121 606 797	232 613 124	209 982 000	442 595 124
Հզորացնել օպորտունիստական հիվանդությունների ախտորոշման համար լաբորատոր ենթակառուցվածքը	28 560 000	0	0	0	0	0	28 560 000	28 560 000
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ օպորտունիստական հիվանդությունների բուժում և կանխարգելում տրամադրող բժիշկների համար	1 740 416	1 810 033	1 882 434	1 957 731	2 036 041	0	9 426 654	9 426 654
Անցկացնել սեմինար-վարժանքներ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի և տուբերկուլոզի ծրագրերի միասնական միջոցառումներ կազմակերպելու և իրականացնելու համար	2 029 212	2 110 380	2 194 796	2 282 588	2 373 891	0	10 990 867	10 990 867
Աջակցել ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդներին խնամք և աջակցություն տրամադրող կազմակերպությունների ցանցի ձևավորմանը	2 780 000	2 891 200	3 006 848	3 127 122	3 252 207	0	15 057 377	15 057 377
Ապահովել պալիատիվ խնամք՝ ներառյալ տնային պայմաններում խնամքը	5 760 000	8 320 000	10 816 000	13 498 368	16 378 020	0	54 772 388	54 772 388
Ջարգացնել բուժում, խնամք և աջակցություն տրամադրող շարժական բժշկական խմբի գործունեությունը	7 497 000	7 796 880	8 108 755	8 433 105	8 770 430	0	40 606 170	40 606 170
Մշակել և ներդնել ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի վերաբերյալ ծրագրեր նտավոր արատներով մեծահասակների և երեխաների համար	13 677 000	10 767 000	0	0	0	0	24 444 000	24 444 000

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Իրականացնել տնային խնամք տրամադրող համապատասխան մասնագետների և կամավորների պատրաստում	7 848 000	8 161 920	8 488 397	8 827 933	9 181 050	0	42 507 299	42 507 299
ՄԻԱՎ-ով ապրող մարդկանց և նրանց ընտանիքի անդամների շրջանում հոգեբանա-սոցիալական աջակցության ծրագրերի իրականացում	10 560 000	13 603 200	16 808 064	20 247 552	23 935 306	0	85 154 122	85 154 122
ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ով հիվանդներին խնամք և աջակցություն տրամադրող կազմակերպությունների կադրերի պատրաստում	2 916 000	3 032 640	3 153 946	3 280 103	3 411 308	0	15 793 997	15 793 997
4. Մոնիտորինգ և գնահատում	139 188 945	27 400 464	32 357 795	29 636 342	34 998 191	20 078 822	243 502 914	263 581 736
Մշակել և ներդնել ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի մոնիտորինգի և գնահատման ազգային համակարգ՝ ուժեղացնելով մոնիտորինգի և գնահատման մեջ ընդգրկված կազմակերպությունների նյութատեխնիկական ապահովումը	107 100 000	0	0	0	0	0	107 100 000	107 100 000
Մշակել ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի մոնիտորինգի և գնահատման ազգային համակարգի հիմնական ցուցանիշներ	1 797 495	0	0	0	0	0	1 797 495	1 797 495
Մշակել և հաստատել տվյալների հավաքագրման ընթացակարգ (ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի հաշվառման և հաշվետվության ձևեր, տեղեկատվության հավաքագրման մեխանիզմներ, տեղեկատվական հոսքեր, տեղեկատվության վերլուծություն և տարածում)	374 850	0	0	0	0	0	374 850	374 850
Իրականացնել ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններ (համաճարակաբանական հսկում)՝ համաձայն ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունների ազգային ուղեցույցների	17 850 000	18 564 000	19 306 560	20 078 822	20 881 975	20 078 822	76 602 535	96 681 358
ՄՀՀ-ի համակարգման ներքո ստեղծել մոնիտորինգի և գնահատման աշխատանքային խումբ	5 390 700	5 606 328	5 830 581	6 063 804	6 306 357	0	29 197 770	29 197 770
Իրականացնել ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի ասպարեզում գիտական հետազոտություններ և գործնական հարցերի շուրջ ուսումնասիրություններ	3 570 000	0	3 861 312	0	4 176 395	0	11 607 707	11 607 707

Միջոցառումներ	Ընդամենը					2007-2011		
	2007	2008	2009	2010	2011	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
Ապահովել ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ին հակազդման ազգային ծրագրի իրականացման տարեկան գնահատումը և արդյունքների ներկայացումը ՄՀՀ	3 105 900	3 230 136	3 359 341	3 493 715	3 633 464	0	16 822 556	16 822 556
5. Կառավարում, համակարգում և համագործակցություն	198,533,322	263,390,890	278,541,638	309,058,643	335,670,243	0	1,385,194,736	1,385,194,736
Աշխատավարձեր	99,266,661	197,543,168	208,906,229	216,341,050	234,969,170	0	957,026,277	957,026,277
Սարքավորումներ և ապրանքներ	59,559,996	13,169,545	13,927,082	30,905,864	33,567,024	0	151,129,511	151,129,511
Կապի ծառայություններ	9,926,666	13,169,545	13,927,082	15,452,932	16,783,512	0	69,259,737	69,259,737
Գրասենյակային ծախսեր	9,926,666	13,169,545	13,927,082	15,452,932	16,783,512	0	69,259,737	69,259,737
Տրանսպորտային միջոցների և վառելիքի ծախսեր	19,853,332	26,339,089	27,854,164	30,905,864	33,567,024	0	138,519,474	138,519,474
6. Ֆինանսավորում և ֆինանսական միջոցների հավաքագրում	5 831 392	6 064 648	6 307 234	6 559 523	6 821 904	0	31 584 700	31 584 700
Կազմակերպել և անցկացնել դոնորների ազգային կոնֆերանս	1 398 000	1 453 920	1 512 077	1 572 560	1 635 462	0	7 572 019	7 572 019
Ջարգացնել հասարակական ոլորտի ներուժը միջոցների հավաքագրում և ռեսուրսների մոբիլիզացիա իրականացնելու ուղղությամբ	3 148 192	3 274 120	3 405 084	3 541 288	3 682 939	0	17 051 623	17 051 623
Մշակել և ներդնել համակարգման մեխանիզմներ՝ տարբեր կազմակերպությունների կողմից իրականացվող միջոցառումների կրկնությունից խուսափելու համար	1 285 200	1 336 608	1 390 072	1 445 675	1 503 502	0	6 961 058	6 961 058

ԲԱԺԻՆ	2007	2008	2009	2010	2011	2007-2011		
	Ընդամենը	Ընդամենը	Ընդամենը	Ընդամենը	Ընդամենը	Ֆինանսավորման աղբյուր		
						Պետական բյուջե	Այլ	Ընդամենը
1. ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ին միջգերատեսչական հակազդման զարգացում	112,221,016	118,766,070	153,112,612	123,316,609	158,711,806	0	666,128,113	666,128,113
2. ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելում	735,425,255	1,164,723,269	1,200,930,551	1,385,780,743	1,477,819,313	1,293,176,064	4,671,503,067	5,964,679,131
Նպատակ 1. ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելում թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում	79,817,220	95,412,749	98,516,467	106,433,830	114,826,941	0	495,007,207	495,007,207
Նպատակ 2. ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելում մարմնավաճառների շրջանում	159,121,064	195,705,544	243,572,502	292,841,422	338,548,062	0	1,229,788,594	1,229,788,594
Նպատակ 3. ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելում հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում	27,901,600	41,762,868	65,278,988	88,992,258	110,594,239	0	334,529,953	334,529,953
Նպատակ 4. ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելում քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների շրջանում	26,395,912	31,535,828	29,129,015	29,290,235	30,461,844	0	146,812,835	146,812,835
Նպատակ 5. ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելում տեղաշարժվող բնակչության շրջանում	23,161,506	33,941,166	25,051,485	26,053,544	27,095,686	0	135,303,387	135,303,387
Նպատակ 6. ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելում առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների (հակասոցիալական վարք դրսևորած երեխաներ և առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաներ) և առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների (երիտասարդ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողներ, երիտասարդ մարմնավաճառներ և երիտասարդ հոմոսեքսուալ տղամարդիկ) շրջանում	0	86,095,200	106,797,030	122,838,912	128,621,791	0	444,352,934	444,352,934
Նպատակ 7. ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելում 15-24 տարեկան դեռահասների և երիտասարդների շրջանում	2,000,000	223,580,000	199,637,200	255,195,264	229,331,277	210,144,716	699,599,026	909,743,741
Նպատակ 8. ՄԻԱՎՁԻԱՅ-ի կանխարգելում ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում	77,992,066	82,151,500	81,539,288	83,798,570	86,565,864	0	412,047,288	412,047,288
Նպատակ 9. Մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում	205,983,024	213,670,605	210,916,888	219,353,563	228,127,706	603,632,209	474,419,577	1,078,051,786
Նպատակ 10. ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության տրամադրում	95,352,363	125,000,808	117,341,122	136,181,056	156,602,956	369,484,022	260,994,283	630,478,304
Նպատակ 11. ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում դոնորական արյան և արյան բաղադրիչների միջոցով	35,023,000	35,867,000	23,150,566	24,802,089	27,042,947	109,915,118	35,970,484	145,885,602
Նպատակ 12. Բուժկանխարգելիչ կազմակերպություններում ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելման ուժեղացում	2,677,500	0	0	0	0	0	2,677,500	2,677,500
3. Բուժում, խնամք և աջակցություն	550,592,832	580,097,829	674,536,416	827,258,886	997,919,934	1,706,610,842	1,923,795,055	3,630,405,897
4. Մոնիտորինգ և զննահատում	139,188,945	27,400,464	32,357,795	29,636,342	34,998,191	20,078,822	243,502,914	263,581,736
5. Կառավարում, համակարգում և համագործակցություն	198,533,322	263,390,890	278,541,638	309,058,643	335,670,243	0	1,385,194,736	1,385,194,736
6. Ֆինանսավորում և ֆինանսական միջոցների հավաքագրում	5,831,392	6,064,648	6,307,234	6,559,523	6,821,904	0	31,584,700	31,584,700
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	1,741,792,762	2,160,443,170	2,345,786,246	2,681,610,746	3,011,941,390	3,019,865,729	8,921,708,583	11,941,574,312

**Հայաստանի Հանրապետությունում
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ին հակազդման ազգային ծրագրի ընթացքի, արդյունքի
մոնիտորինգի և գնահատման ցուցանիշներ և ժամանակացույց**

Միջոցառումներ	Տարիներ				
	2007	2008	2009	2010	2011
1. ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ին միջգերատեսչական հակազդ ման զարգացում					
Նպատակ 1. Ընդլայնել պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարների, նաև քաղաքացիական հասարակության հակազդումը և ստանձնած միջազգային պարտավորություններն ընդդեմ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ի համաճարակի					
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ին հակազդմանն ուղղված միջոցառումների հետագա զարգացման և աջակցության նպատակով անցկացված ազգային կոնֆերանսների թիվը	1	1	1	1	1
Առավել խոցելի և առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների ու երիտասարդների իրավունքները պաշտպանելու և իրականացնելու հարցերի վերաբերյալ անցկացված ազգային կոնֆերանսների թիվը	0	1	0	0	1
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ի դեմ պայքարի արդիական խնդիրներին ուղղված ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ՀՀ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության բարձրաստիճան սպայական անձնակազմի համար անցկացված սեմինար-խորհրդակցությունների թիվը	1	1	1	1	1
Բնակչության ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խոցելի խմբերի նկատմամբ վերաբերմունքը փոխելու և թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների, մարմնավաճառների, հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում իրականացվող կանխարգելիչ ծրագրերի ու ոստիկանության միջև համագործակցություն հաստատելու նպատակով ոստիկանության ներկայացուցիչների համար անցկացված սեմինար-խորհրդակցությունների թիվը	1	1	1	1	1
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ի խնդիրներով զբաղվող միջհանձնաժողովային-միջխմբակցային խորհրդարանական խմբի, ՀՀ Ազգային ժողովի սոցիալական, առողջապահության և բնության պահպանության հարցերի մշտական հանձնաժողովի և ՀՀ առողջապահության նախարարության համագործակցության ապահովման նպատակով՝ ՄԻԱՎ/ՉԻԱՀ-ի ծառայությունների, այդ թվում հակառետրովիրուսային և օպորտունիստական վարակների բուժման դեղամիջոցների ձեռքբերման, մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելման, կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության, բնակչության խոցելի խմբերի շրջանում իրականացվող կանխարգելիչ ծրագրերի ֆինանսավորումն ապահովելու նպատակով անհրաժեշտ պետական հատկացումները տարեցտարի մեծացնելու համար անցկացված կյոր սեղան քննարկումների թիվը	1	1	1	1	1

Միջոցառումներ	Տարիներ				
	2007	2008	2009	2010	2011
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելմանն առնչվող և բնակչության խոցելի խմբերի շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման միջոցառումների արդյունավետության հետ կապված համապատասխան օրենսդրական ակտերում փոփոխություններ կատարելու նպատակով առաջարկ ներկայացնելու համար անցկացված սեմինար-խորհրդակցությունների թիվը	2	2	2	2	2
Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարների, ոստիկանության ներկայացուցիչների, կրթական համակարգի աշխատողների, ՀՀ մարզպետարանների և Երևանի քաղաքապետարանի կրթության, մշակույթի, սպորտի և երիտասարդության հարցերի վարչությունների աշխատողների շրջանում իրազեկության և շահագրգռվածության մակարդակի բարձրացման, բնակչության խոցելի խմբերի, այդ թվում առավել խոցելի և առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների ու երիտասարդների շրջանում ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի արդյունավետ կանխարգելման նպատակով անցկացված սեմինար-խորհրդակցությունների թիվը	0	0	20	20	0
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի համաճարակին արդյունավետ հակազդման համար համայնքները համախմբելու նպատակով համայնքային մակարդակով քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների և ծառայություններ տրամադրողների ներգրավմամբ իրականացված հասարակական միջոցառումներ թիվը	5	5	5	0	5
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի կանխարգելման հարցերն առավել արդյունավետ լուսաբանելու նպատակով տեղական և հանրապետական նշանակության ՁԼՄ-ների ներկայացուցիչների համար անցկացված սեմինար-վարժանքների թիվը	1	1	1	1	1
Շահագրգիռ անձանց և երիտասարդների մասնակցությամբ կլոր սեղան քննարկումների թիվը	1	1	1	1	1
Շահագրգիռ անձանց և երիտասարդների մասնակցությամբ հեռուստահաղորդումների թիվը	40	40	40	40	40
Շահագրգիռ անձանց և երիտասարդների մասնակցությամբ հեռուստատեսային թրք-շոունների թիվը	4	4	4	4	4
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի և սեռական ճանապարհով փոխանցվող հիվանդությունների կանխարգելման ոլորտում համայնքի համախմբման և բնակչության խոցելի խմբերի շրջանում կանխարգելիչ միջոցառումներ իրականացնելու նպատակով բնակչության խոցելի խմբերի հետ աշխատող ՀԿ-ների ներուժը զարգացնելու համար անցկացված սեմինար-խորհրդակցությունների թիվը	0	0	1	0	1

Միջոցառումներ	Տարիներ				
	2007	2008	2009	2010	2011
Նպատակ 2. Պայքար բնակչության խոցելի խմբերի, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդների, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդ ծնողներից ծնված երեխաների նկատմամբ խարանի և խտրականության դեմ					
ՁԼՄ-ների ներկայացուցիչների համար մամլո հաղորդագրությունների մշակման, մամլո ասուլիսների անցկացման, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ին վերաբերող խնդիրների պատշաճ լուսաբանման հետ կապված հարցերի շուրջ անցկացված հատուկ սեմինար-վարժանքների թիվը	1	1	1	1	1
Աշխատատեղերում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման քաղաքականության, ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ով հիվանդ աշխատողների համար սոցիալական աջակցության և խնամքի քաղաքականության և ծրագրերի մշակման հարցերով գործատուների շրջանում անցկացված սեմինար-վարժանքների թիվը	0	1	0	0	0
2. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելում					
Նպատակ 1. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելում թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում					
Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում իրականացվող ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման և վնասի նվազեցման ծրագրերի թիվը և աշխարհագրական ծածկույթը	Երևան - 1 Կապան - 1 Գյումրի - 1	Երևան - 1 Կապան - 1 Գյումրի - 1	Երևան - 1 Կապան - 1 Գյումրի - 1 Արարատ - 1	Երևան - 1 Կապան - 1 Գյումրի - 1 Արարատ - 1	Երևան - 1 Կապան - 1 Գյումրի - 1 Արարատ - 1 Արմավիր - 1
Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման և վնասի նվազեցման ծրագրերի իրականացման համար սեմինար-վարժանք անցածների թիվը	20	20	24	28	32
Փոխանակված ներարկիչների քանակը	120 000	120 000	120 000	120 000	120 000
Բաժանված պահպանակների քանակը	62 400	62 400	62 400	62 400	62 400
Մշակված տեղեկատվական-կրթական նյութերի տեսակների թիվը	5	5	5	5	5
Բաժանված տեղեկատվական-կրթական նյութերի քանակը	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
ՄԻԱՎ վարակ ունեցող թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների տոկոսը, որոնք ստանում են փոխարինող բուժում	0	100	100	100	100
ՄԻԱՎ վարակ ունեցող թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողներին փոխարինող բուժում տրամադրելու համար սեմինար-վարժանք անցած բժիշկ-նարկոլոգների թիվը	0	16	0	0	0
Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման հարցերով զբաղվող հասարակական կազմակերպությունների ներուժի ամրապնդման նպատակով անցկացված սեմինար-վարժանքների թիվը	2	2	2	2	2
ՄԻԱՎ-ի փոխանցումը նվազեցնող վարքագիծ դրսևորող թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների տոկոսը	55%	65%	75%	85%	85%
ՄԻԱՎ-ի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների տոկոսը	65%	75%	80%	85%	85%

Միջոցառումներ	Տարիներ				
	2007	2008	2009	2010	2011
Նպատակ 2. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելում մարմնավաճառների շրջանում					
Մարմնավաճառների շրջանում իրականացվող ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի թիվը և աշխարհագրական ծածկույթը	Երևան - 1 Աբովյան - 1 Վանաձոր - 1 Գյումրի - 1 Գավառ - 1 Վարդենիս - 1 Կապան - 1 Ագարակ - 1	Երևան - 1 Աբովյան - 1 Վանաձոր - 1 Գյումրի - 1 Գավառ - 1 Վարդենիս - 1 Կապան - 1 Ագարակ - 1	Երևան - 1 Աբովյան - 1 Վանաձոր - 1 Գյումրի - 1 Գավառ - 1 Վարդենիս - 1 Կապան - 1 Ագարակ - 1 Արարատ - 1	Երևան - 1 Աբովյան - 1 Վանաձոր - 1 Գյումրի - 1 Գավառ - 1 Վարդենիս - 1 Կապան - 1 Ագարակ - 1 Արարատ - 1	Երևան - 1 Աբովյան - 1 Վանաձոր - 1 Գյումրի - 1 Գավառ - 1 Վարդենիս - 1 Կապան - 1 Ագարակ - 1 Արարատ - 1
Մարմնավաճառների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացման համար սեմինար-վարժանք անցածների թիվը	38	38	50	54	54
Բաժանված պահպանակների քանակը	697 200	830 000	996 000	1 162 000	1 354 800
Մշակված տեղեկատվական-կրթական նյութերի տեսակների թիվը	5	5	5	5	5
Բաժանված տեղեկատվական-կրթական նյութերի քանակը	15 000	17 500	20 000	20 000	22 500
Մարմնավաճառների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման հարցերով զբաղվող հասարակական կազմակերպությունների ներուժի ամրապնդման նպատակով անցկացված սեմինար-վարժանքների թիվը	2	2	2	2	2
Մարմնավաճառների տոկոսը, ովքեր պահպանակ են օգտագործել վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ	70%	80%	85%	90%	90%
ՄԻԱՎ-ի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող մարմնավաճառների տոկոսը	60%	70%	75%	80%	80%
Նպատակ 3. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելում հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում					
Հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում իրականացվող ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի թիվը և աշխարհագրական ծածկույթը	Երևան - 1	Երևան - 1	Երևան - 1 Գյումրի - 1	Երևան - 1 Գյումրի - 1 Վանաձոր - 1	Երևան - 1 Գյումրի - 1 Վանաձոր - 1
Հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացման համար սեմինար-վարժանք անցածների թիվը	10	12	10	12	14
Բաժանված պահպանակների քանակը	40 000	60 000	90 000	125 000	150 000
Մշակված տեղեկատվական-կրթական նյութերի տեսակների թիվը	5	5	5	5	5
Բաժանված տեղեկատվական-կրթական նյութերի քանակը	5 000	5 000	5 000	7 500	10 000
Հոմոսեքսուալ տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՅ-ի կանխարգելման հարցերով զբաղվող հասարակական կազմակերպությունների ներուժի ամրապնդման նպատակով անցկացված սեմինար-վարժանքների թիվը	1	1	1	1	1
Տղամարդ գուզընկերոջ հետ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ պահպանակ օգտագործած հոմոսեքսուալ տղամարդկանց տոկոսը	60%	70%	75%	80%	80%

Միջոցառումներ	Տարիներ				
	2007	2008	2009	2010	2011
ՄԻԱՎ-ի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող հոմոսեքսուալ տղամարդկանց տոկոսը	60%	70%	75%	80%	80%
Նպատակ 4. ՄԻԱՎ/ԶԻԱԳ-ի կանխարգելում քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների շրջանում					
Քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների շրջանում իրականացվող վնասի նվազեցման (ՎՆ) և «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման (ՀՀ) ծրագրերի թիվը	ՎՆ - 11 ՀՀ - 11	ՎՆ - 11 ՀՀ - 11	ՎՆ - 11 ՀՀ - 11	ՎՆ - 11 ՀՀ - 11	ՎՆ - 11 ՀՀ - 11
Քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների շրջանում իրականացվող վնասի նվազեցման և «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման ծրագրերի իրականացման համար սեմինար-վարժանք անցածների թիվը	14	14	14	14	14
Բաժանված պահպանակների քանակը	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000
Փոխանակված ներարկիչների քանակը	6 000	8 000	9 000	11 000	11 000
Մշակված տեղեկատվական-կրթական նյութերի տեսակների թիվը	5	5	5	5	5
Բաժանված տեղեկատվական-կրթական նյութերի քանակը	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Քրեակատարողական հիմնարկներում ՄԻԱՎ/ԶԻԱԳ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացման արդյունավետության բարձրացման նպատակով քրեակատարողական հիմնարկների ավագ սպայակազմի համար անցկացված սեմինար-խորհրդակցությունների թիվը	1	1	1	1	1
Քրեակատարողական հիմնարկների անձնակազմի համար «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման և վնասի նվազեցման ծրագրերի իրականացման վերաբերյալ անցկացված սեմինար-վարժանքների թիվը	1	1	1	1	1
ԿԽՀ ծառայությունից օգտվելու հնարավորություն ունեցող քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների տոկոսը	100%	100%	100%	100%	100%
Ներարկման ստերիլ պարագաներից օգտվելու հնարավորություն ունեցող քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների տոկոսը	60%	80%	90%	100%	100%
Պահպանակներից օգտվելու հնարավորություն ունեցող քրեակատարողական հիմնարկներում գտնվողների տոկոսը	80%	90%	100%	100%	100%
Նպատակ 5. ՄԻԱՎ/ԶԻԱԳ-ի կանխարգելում տեղաշարժվող բնակչության շրջանում					
Տեղաշարժվող բնակչության շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱԳ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացման համար սեմինար-վարժանք անցածների թիվը	14	14	14	14	14
Բաժանված պահպանակների քանակը	45000	45000	45000	45000	45000
Մշակված տեղեկատվական-կրթական նյութերի տեսակների թիվը	2	2	2	2	2
Բաժանված տեղեկատվական-կրթական նյութերի քանակը	40000	40000	40000	40000	40000
Տեղաշարժվող բնակչության շրջանում ՄԻԱՎ/ԶԻԱԳ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացման ՅԿ-ների և պետական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների համար անցկացված սեմինար-խորհրդակցությունների թիվը	1	1	1	1	1
Տեղաշարժվող բնակչության շրջանում թրաֆիքինգի և ՄԻԱՎ/ԶԻԱԳ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացման ՅԿ-ների և պետական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների համար անցկացված սեմինար-խորհրդակցությունների թիվը	1	1	1	1	1
ՄԻԱՎ-ի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող տեղաշարժվող բնակչության տոկոսը	50%	60%	70%	75%	75%

Միջոցառումներ	Տարիներ				
	2007	2008	2009	2010	2011
Նպատակ 6. ՄԻԱՎՉԻԱՅ-ի կանխարգելում 10-19 տարիքային խմբի առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների (հակասոցիալական վարք դրսևորած երեխաներ և առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաներ) և 15-19 տարիքային խմբի առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների (երիտասարդ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողներ, երիտասարդ մարմնավաճառներ և երիտասարդ հոմոսեքսուալ տղամարդիկ) շրջանում					
Առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների տոկոսը, որոնք ընդգրկված են «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման ծրագրերում	-	20%	30%	50%	60%
Առավել խոցելի դեռահասների և երիտասարդների ու առավել վտանգի ենթարկվող դեռահասների և երիտասարդների շրջանում ՄԻԱՎՉԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնողների համար անցկացված սեմինար-վարժանքների թիվը	-	2	1	-	-
Մշակված տեղեկատվական-կրթական նյութերի տեսակների թիվը	1	1	1	1	1
Բաժանված տեղեկատվական-կրթական նյութերի քանակը	2 500	3 000	3 500	4 000	4 500
ՄԻԱՎՉԻԱՅ-ի կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների համար անցկացված սեմինար-խորհրդակցությունների թիվը	1	1	1	1	1
Նպատակ 7. ՄԻԱՎՉԻԱՅ-ի կանխարգելում 15-24 տարեկան դեռահասների և երիտասարդների շրջանում					
Դպրոցների ուսուցիչների և բուհերի դասախոսների համար անցկացված սեմինար-խորհրդակցությունների թիվը	-	50	50	50	50
Ընդհանուր կրթական և «Հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցման ծրագրերի միջև գործնական համագործակցություն ապահովելու համար անցկացված սեմինար-խորհրդակցությունների թիվը	-	4	4	4	4
Երիտասարդական կենտրոնների աշխատողների համար անցկացված սեմինար-վարժանքների թիվը	-	1	1	1	1
ՄԻԱՎ-ի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող 15-24 տարեկան դեռահասների և երիտասարդների տոկոսը	30%	90%	90%	95%	95%

Միջոցառումներ	Տարիներ				
	2007	2008	2009	2010	2011
Նպատակ 8. ՄԻԱՎ/ՁԻԱԳ-ի կանխարգելում ԶԶ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ԶԶ պաշտպանության նախարարության, ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում					
ԶԶ պաշտպանության նախարարության, ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱԳ-ի կանխարգելման և առավել անվտանգ սեռական վարքագծի ձևավորման ուսումնական դասընթացներ իրականացնող դասախոսների և սպաների համար անցկացված սեմինար-վարժանքների թիվը	52	52	52	52	52
Բաժանված պահպանակների քանակը	550 000	550 000	550 000	550 000	550 000
ՄԻԱՎ/ՁԻԱԳ-ի կանխարգելման ծրագրերի իրականացման համար սեմինար-վարժանք անցած ծրագրերի անձնակազմի թիվը	60	60	60	60	60
Մշակված տեղեկատվական-կրթական նյութերի տեսակների թիվը	3	3	3	3	3
Բաժանված տեղեկատվական-կրթական նյութերի քանակը	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրողների պատրաստման նպատակով անցկացված սեմինար-վարժանք անցածների թիվը	34	34	34	34	34
ՄԻԱՎ-ի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիք ունեցող ԶԶ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ԶԶ պաշտպանության նախարարության, ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի տոկոսը	20%	35%	45%	60%	70%
ՍՃՓՅ-ների կանխարգելման, կլինիկական ախտանշանների և դրանց առկայության դեպքում անհրաժեշտ գործողությունների մասին գիտելիք ունեցող ԶԶ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ԶԶ պաշտպանության նախարարության, ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության և ԶԶ կառավարությանն առընթեր ոստիկանության անձնակազմի տոկոսը	20%	35%	50%	65%	75%
ԶԶ պաշտպանության նախարարության, ԶԶ կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության ծառայության անձնակազմի տոկոսը, որոնց հասանելի են ԿԽՅ ծառայությունները	21%	40%	60%	80%	100%
Պահակախմբի և շրջիկ պարեկային ծառայության անձնակազմերի տոկոսը, որոնք ապահովված են կանխարգելիչ միջոցներով և առաջին օգնության դեղատուփով, նաև դրանց ճիշտ օգտագործման վերաբերյալ ուղեցույցներով	10%	50%	75%	100%	100%

Միջոցառումներ	Տարիներ				
	2007	2008	2009	2010	2011
Նպատակ 9. Մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում					
Բոլոր անտենատալ կլինիկաներից կամավոր խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրելու համար սեմինար-վարժանք անցածների թիվը	30	30	30	30	30
ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրող անտենատալ կլինիկաների տոկոսը	100%	100%	100%	100%	100%
ՄԻԱՎ վարակ ունեցող հղի կանանց տոկոսը, որոնց համար հասանելի է մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելումը	100%	100%	100%	100%	100%
ՄԻԱՎ վարակ ունեցող կանանցից ծնված նորածինների թիվը, որոնց տրամադրվել են կաթնախառնուրդներ	100%	100%	100%	100%	100%
Մորից երեխային ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում տրամադրելու համար սեմինար-վարժանք անցածների թիվը	15	15	15	15	15
Նպատակ 10. ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության տրամադրում					
Բուժկանխարգելիչ հաստատությունների տոկոսը, որտեղ ինտեգրված է կամավոր խորհրդատվության և հետազոտության ծառայությունը	100	100	100	100	100
ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն իրականացնող լաբորատոր մասնագետների համար անցկացված սեմինար-վարժանքների թիվը	0	1	0	0	0
Կամավոր խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրելու համար սեմինար-վարժանք անցածների թիվը	60	60	60	60	60
Նպատակ 11. ՄԻԱՎ-ի փոխանցման կանխարգելում դոնորական արյան և արյան բաղադրիչների միջոցով					
ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ հետազոտված դոնորական արյան մուշկների տոկոսը	100%	100%	100%	100%	100%
3. Բուժում, խնամք և աջակցություն					
Նպատակ. Բուժման, խնամքի և աջակցության համընդհանուր հասանելիության ապահովում					
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդների տոկոսը, որոնց հասանելի է հակառետրովիրուսային բուժումը	100%	100%	100%	100%	100%
Հակառետրովիրուսային բուժում տրամադրելու համար սեմինար-վարժանք անցածների թիվը	25	25	25	25	25
Դեղամիջոցների նկատմամբ ՄԻԱՎ-ի կայունության և զգայունության հետազոտություն կատարող լաբորատորիաների թիվը	1	-	-	-	-
Օպորտունիստական հիվանդությունների ախտորոշում կատարող լաբորատորիաների թիվը	1	-	-	-	-
Օպորտունիստական հիվանդությունների բուժում և կանխարգելում տրամադրելու համար սեմինար-վարժանք անցած բժիշկների թիվը	32	32	32	32	32
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդների տոկոսը, որոնք կարիք ունեն օպորտունիստական հիվանդությունների բուժման/կանխարգելման և ստանում են այն	100%	100%	100%	100%	100%

Միջոցառումներ	Տարիներ				
	2007	2008	2009	2010	2011
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի և տուբերկուլոզի ծրագրերի միասնական միջոցառումներ կազմակերպելու և իրականացնելու համար անցկացված սեմինար-վարժանքների թիվը	1	1	1	1	1
Տնային պայմաններում խնամք տրամադրող պատրաստված անձանց և կամավորների թիվը	90	90	90	90	90
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդներին խնամք և աջակցություն տրամադրող կազմակերպություններից սեմինար-վարժանք անցածների թիվը	15	15	15	15	15
Հետկոնտակտային կանխարգելման ռազմավարություն իրագործող բուժկանխարգելիչ հաստատությունների տոկոսը	100%	100%	100%	100%	100%
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ով հիվանդների տոկոսը, որոնց համար հասանելի է հոգեբանասոցիալական աջակցությունը	100%	100%	100%	100%	100%
ՄԻԱՎ-ով վարակված երեխաների և ՄԻԱՎ վարակ ունեցող ծնողներից ծնված երեխաների տոկոսը, որոնց համար հասանելի են սոցիալական ռեաբիլիտացիայի ծառայությունները	100%	100%	100%	100%	100%
4. Մոնիտորինգ և գնահատում					
ՄԻԱՎ/ՉԻԱՅ-ի մոնիտորինգի և գնահատման ազգային համակարգ	-	1	-	-	-
ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունների ազգային ուղեցույցներին համաձայն իրականացված ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունների թիվը	1	1	1	1	1